

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden koulutus

Karoliina Ojala

VALITTUJEN INDEKSIRAHASTOJEN KEHITYS JA MUUTOKSET
VUOSINA 2010–2020

Opinnäytetyö
Joulukuu 2020

 Karelia AMMATTIKORKEAKOULU	OPINNÄYTETYÖ Joulukuu 2020 Liiketalouden koulutusohjelma Tikkarinne 9 80200 JOENSUU +358 13 260 600 (vaihde)
Tekijä Karoliina Ojala	
Nimeke Valittujen indeksirahastojen kehitys ja muutokset vuosina 2010–2020	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää ja tutkia neljän indeksirahaston arvon kehitystä vuosina 2010–2020. Tutkimuksessa pyrittiin selvittämään, miten kansainväliset ja kansalliset tapahtumat vaikuttavat rahastojen kehitykseen. Opinnäytetyön teoriaosuudessa on käsitelty yleisesti sijoittamisen perusteita keskittyen rahastosijoittamiseen.</p> <p>Tutkimus tehtiin laadullisena tutkimuksena. Laadullisessa tutkimuksessa pyritään antamaan teoreettinen selitys tutkittavalle ilmiölle. Siinä kuvataan ilmiötä ja pyritään ymmärtämään niiden toimintaa. Tässä opinnäytetyössä tutkimusaineisto kerättiin kirjallisuuslähteistä, artikkeleista ja uutisista.</p> <p>Tutkimuksen perusteella selvisi isojen yrityskauppojen vaikutus osakekurssien kehitykseen ja tutkimukseen valittujen indeksirahastojen kehitykseen. Myös suurten maiden päämiesten kansainväliset suhteet vaikuttavat maiden keskinäisiin suhteisiin, kansantalouksiin, yrityksiin ja niiden osakekursseihin ja edelleen indeksirahastoihin. Tässä opinnäytetyössä on tuotu esille maiden välistä kauppaa rajoittavien pakotteiden, kauppasotien ja maailmanlaajuisten kriisien, kuten terrorismin ja pandemioiden, näkyminen indeksirahastojen kehityksessä.</p>	
Kieli suomi	Sivuja 62
Asiasanat Sijoittaminen, rahastosijoittaminen, indeksirahastot, kansalliset tapahtumat, kansainväliset tapahtumat	

THESIS
December 2020
Degree Programme of Business
Economics
Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
FINLAND
+ 358 13 260 600 (switchboard)

Author
Karoliina Ojala

Title
Development and Changes in Selected Index Funds between 2010–2020

Abstract

The aim of the thesis was to investigate the development of the value of four index funds in the period 2010–2020. The study set out to find out how international and national events affect the improvement of funds. The theory section of the thesis examines the basics of investing with a focus on investing in funds.

The thesis was conducted as a qualitative research. Qualitative research, which seeks to provide a theoretical explanation for the research topic. It aims at describing and understanding phenomenon. In this thesis, research material was collected from sources literature, such as scientific and news articles.

The research identified the impact of large company acquisitions on the improvement of the index funds selected for this research. The international relations of the world leaders and heads of states also affect the relations between the countries, the national economies, companies and their stock prices and further index funds. This thesis highlights the impact of sanctions, trade restrictions between countries, trade wars and global crises, such as terrorist attacks and pandemics, on the development of index funds.

Language
Finnish

Pages
62

Keywords

Investing, fund investing, index funds, national events, international events

Sisältö

1	Johdanto	5
1.1	Taustaa opinnäytetyölle	6
1.2	Opinnäytetyön tavoite ja rajaukset	7
1.3	Aikaisemmat tutkimustulokset	8
1.4	Opinnäytetyön rakenne	9
2	Yleistä sijoittamisesta	10
2.1	Sijoittamisen käsitteet	10
2.2	Sijoittamisen lähtökohdat	12
2.3	Sijoittamisen kohteet	13
2.4	Sijoittamisen trendit	14
2.5	Sijoittamisen riskit	14
3	Rahastosijoittaminen	16
3.1	Rahastosijoittaminen yleisesti	16
3.2	Erilaiset sijoitusrahastot	18
3.3	Tarkasteltavat rahastot	20
3.3.1	Nordnet Indeksirahasto Suomi	21
3.3.2	Nordnet Indexfond Sverige	22
3.3.3	Handelsbanken Eurooppa Indeksi	23
3.3.4	Handelsbanken USA Indeksi	24
3.4	Rahastojen menestyksen mittarit ja haasteet	25
4	Tutkimuksen tavoite ja toteutus	27
4.1	Tutkimuksen tavoite	27
4.2	Tutkimuksen menetelmälliset valinnat	27
4.3	Tutkimuksen toteutus	29
5	Tutkimuksen tulokset	30
5.1	Nordnet Indeksirahasto Suomen kehitys	30
5.2	Nordnet Indexfond Sverigen kehitys	33
5.3	Handelsbanken Eurooppa Indeksien kehitys	35
5.4	Handelsbanken USA Indeksi -rahaston kehitys	38
5.5	Rahastojen kehityksen vertailua	42
5.6	Kansallisten ja kansainvälisten tapahtumien vaikutusten analysointi	45
5.7	Tulevaisuudennäkymät	49
6	Yhteenveto ja johtopäätökset	51
6.1	Johtopäätökset	51
6.2	Pohdinta	52
6.3	Luotettavuus ja eettisyys	53
6.4	Jatkotutkimuskohteita	54
	Lähteet	56

1 Johdanto

Suomalaiset sijoittavat ansiotulojaan ja pääomaa erityisesti rahastoihin ja suoraan osakkeisiin. Rahastojen suosio ei ole ihme, sillä rahastosijoittaminen on helppoa ja pitkällä aikavälillä kannattavaa. (Okkonen 2019.) Tilastokeskuksen vuoden 2018 raportin mukaan suomalaisten omaisuudesta yksi neljäsosa on rahoitusomaisuutta, joka pitää sisällään sijoituksia rahastoihin, pörssiosakkeisiin ja erilaisia sijoitusvakuuksia (Vesala 2018).

Jos vertaillaan Ruotsia ja Suomea keskenään, suomalaiset pitävät enemmän rahojaan pankkitileillä säästössä, kun taas ruotsalaisilla on eniten sijoitus- ja rahoitusvarallisuutta. Ruotsalaiset ovat omaa luokkaansa Euroopassa kotitalouksien sijoittamisessa ja säästämässä. (Mähkä 2018). ”Kansainvälisen tutkimuksen perusteella voi sanoa, että ruotsalaisten kotitalouksien todennäköisyys sijoittaa osakkeisiin on selkeästi korkeampi kuin missään muualla maailmassa” (Keloharju 2018). Ruotsin ollessa Euroopan johtava maa sijoittamisessa, on Suomi Euroopan johtavia maita rahojen talletuksessa pankkitilille Keloharjun mukaan. ”Rahaa on perinteisesti pidetty talletuksissa” (Keloharju 2018.) Arvopapereiden osuus ihmisten varallisuudesta on keskivertotaloudessa pieni tai olematon, joten arvopapereilla on mittava kasvupotentiaali Suomessa. Suurin osa Suomen kotitalouksien varallisuuksista on sidottu omistusasuntoihin ja pankkitileille. Turvallisinta olisi hajauttaa varallisuus useisiin eri omaisuuslajeihin. (Hämäläinen, Oksaharju & Walker 2019, 228.)

Yli puolella Yhdysvaltain kotitalouksista yksityinen eläkesäästäminen on tavallista. Eri ikäisten ihmisten väliltä löytyy eroja, mutta jopa nuorten aikuisten (alle 35-vuotiaiden) kotitalouksissa omistetaan osakkeita joko suoraan tai välillisesti. (Parker & Fry 2020.) Lydia Saadin (2019) tekemän kyselyn mukaan Yhdysvalloissa osakkeiden omistusta korreloivat voimakkaasti kotitalouksien tulot, koulutus, ikä ja rotu. Mitchell ja Utkus (2003) arvioivat, että noin viidellä miljoonalla amerikkalaisella on varallisuudestaan jopa noin 60 % sijoitettuna eri yhtiöiden osakkeisiin.

Kuvio 1. Uutisotsikoita mediassa (Eskola 2015; Nihtinen 2020; Parviainen 2019; Koskinen 2014; Soisalon-Soininen 2018).

Mikkosen (2016) mukaan sijoitusmarkkinat heiluvat tyypillisesti merkittävien tapahtumien edellä. Yllä kuviossa 1 esitetään erilaisia uutisotsikoita mediasta maailman tapahtumien vaikutuksista osake- ja pörssikursseihin. Kuvioista nähdään, että uutisten mukaan tapahtumilla on ollut vaikutusta osakekursseihin ja pörssiin.

1.1 Taustaa opinnäytetyölle

Opinnäytetyön idea sai alkunsa siitä, kun aloin pohtimaan, mitkä syyt aiheuttavat rahastosijoittamisessa hyvä ja huonoja ajanjaksoja sekä tuottavia ja

tuottamattomia vuosia. Päätin selvittää, miten maailmalla tapahtuvat katastrofit tai eri maiden päämiesten puheet voivat vaikuttaa talouteen, erityisesti osakekursseihin. Olen nuori aikuinen, joten tässä elämänvaiheessa on hyvä alkaa miettiä tulevaisuuden säästösuunnitelmia kuluja varten. Normaalien elämisen kulujen lisäksi, kuluja ovat esimerkiksi oman asunnon ja auton hankinta sekä harrastukset. Rahastosijoittaminen valikoitui tämän työn kohteeksi, koska olen itse aloittanut sijoittamaan rahastoihin, haluan tietää niistä vielä enemmän ja oppia, miten ne käyttäytyvät.

Nykyään sijoittajille on tarjolla suuri määrä vaihtoehtoja, joihin voi sijoittaa. Rahastoihin sijoittaminen on yksi erinomainen tapa saada säästöille suurempaa tuottoa kuin pitää niitä matalakorkoisella pankkitilillä. Nykyään sijoittaminen on helppoa ja pienellä pääomalla myös kannattavaa. Rahastojen suosio on kasvussa niihin sijoittamisen helppouden ja hajautuksen vuoksi. Varsinkin passiivisten rahastojen suosio on kasvussa pienempien hallinnointikulujen takia. (Marchetti 2020.) Indeksirahastot valikoituivat tutkimuksen kohteeksi sen takia, koska olen vasta alkanut sijoittamaan itse indeksirahastoihin, joten haluan oppia, miten indeksirahastot käyttäytyvät ja miten maailmantalous vaikuttaa niihin. Rahastoissa on myös kiinnostavaa se, etteivät ne kohdistu vain yhdelle toimialalle tai maantieteellisesti rajatulle pienelle alueelle.

1.2 Opinnäytetyön tavoite ja rajaukset

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on vahvistaa ja lisätä omaa ja lukijoiden tietämystä sijoittamisesta, rahastoista, kansallisten ja kansainvälisten tapahtumien vaikutuksista rahastoihin. Työn tavoitteena on saada ymmärrys siitä, miten asioilla on tapana vaikuttaa kaikkeen. Esimerkiksi kun Yhdysvalloissa Donald Trump nousee valtaan, miten se vaikuttaa täällä meillä Suomessa osakekursseihin. Työ tehdään nuoren kokemattoman sijoittajan näkökulmasta, joten työssä käydään läpi paljon sijoittamisen perusteita.

Työn tavoitteena on kirjoittaa kattava, helppolukuinen ja ymmärrettävä teoria, jonka avulla kokemattomat sijoittajat ymmärtävät sijoittamisen ja

rahastosijoittamisen pääperiaatteet. Työssä käydään yleisesti läpi rahastosijoittamisen perusteet ja pyritään tuomaan lukijalle näkemys siitä, miten kansalliset ja kansainväliset tapahtumat ovat vaikuttaneet ja voivat tulevaisuudessa vaikuttaa rahastojen kehitykseen ja tuottavuuteen. Työssä halutaan myös osoittaa se, että kansallisilla ja kansainvälisillä tapahtumilla on laaja vaikutus rahastojen kehitykseen ja tuottoon.

Opinnäytetyössä käsitellään yleisesti sijoittamista, sijoittamisen käsitteitä sekä perehdytään rahastojen kehitykseen neljän eri rahaston avulla. Tarkasteltavia indeksirahastoja on tässä työssä neljä. Rahastot, joita työssä tarkastellaan, ovat Nordnet Indeksirahasto Suomi, Nordnet Indexfond Sverige, Handelsbanken USA Indeksi ja Handelsbanken Eurooppa Indeksi. Opinnäytetyön tavoitteena on saada vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

1. Miten tutkittavat rahastot ovat kehittyneet vuosina 2010–2020?
2. Miten kansalliset ja kansainväliset tapahtumat ovat vaikuttaneet rahastojen kehitykseen tai onko löydettävissä lainkaan merkittäviä tapahtumia, jotka selittäisivät muutoksia indeksien kehityksissä?

Opinnäytetyön aiheen rajaus liittyy tarkasteltavien rahastojen määrään ja maantieteellisesti rajattuun alueeseen. Rahastot valikoituivat oman sijoituskokemuksen ja niiden maantieteellisen sijainnin perusteella. Rahastoista kaksi on kuluvapaita; sijoittaminen on ilmaista eikä hallinnointipalkkioita peritä. Toiset kaksi rahastoa perivät 0,2 % hallinnointikuluja sijoitetusta summasta. Rahastot koskevat maantieteellisesti Eurooppaa ja Yhdysvaltoja. Tässä opinnäytetyössä rahastoja myös hieman vertaillaan keskenään, jotta nähdään tapahtumien erilaiset vaikutukset eri rahastoihin.

1.3 Aikaisemmat tutkimustulokset

Rahastojen kehityksestä tehtyjä tutkimuksia löytyy paljon. Aution (2015) opinnäytetyössä selvitetään hedge-rahastojen toimintaa ja kehittymistä Suomessa. Työssä on pohdittu hedge-rahastojen ominaispiirteitä,

sijoitusstrategioita, riskitekijöitä ja riskien hallintaa. Työssä on myös vertailtu rahastoja keskenään ja arvioitu, mikä rahasto on tuottanut parhaiten vertailuajanjaksolla. (Autio 2015.)

Soine (2012) on kertonut opinnäytetyössään sijoittamisen perusteista, sijoituskohteista ja sijoitusmaailmasta. Hän käsittelee tutkimuksessaan myös riskejä. Soine on käyttänyt työssään paljon tunnuslukuja ja analysoinut tunnuslukujen avulla rahastojen menestymisiä ja tappioita. Hän on myös käsitellyt rahastojen kehitykseen vaikuttavia tekijöitä, joita ovat olleet esimerkiksi Yhdysvaltojen finanssikriisi ja Euroopan julkisen talouden velkakriisi. (Soine 2012.)

Rantalan (2011) opinnäytetyössä ”Handelsbankenin osakerahastojen kehitys 2006–2011” on pohdittu sijoittamista piensijoittajan näkökulmasta. Työssä on vastattu kysymyksiin, kannattaako rahastoihin sijoittaa, mistä saa suurimmat voitot ja mitkä rahastot toivat suurimmat tappiot sijoittajalle. (Rantala 2011.)

Yllä olevissa opinnäytetöissä on tarkasteltu hedge-rahastoja. Nämä poikkeavat tästä tutkimuksesta siten, että tässä tutkimuksessa tarkastellaan indeksirahastoja. Tässä opinnäytetyössä tarkasteluaikaväli on 10 vuotta, kun taas näissä kyseisissä opinnäytetöissä tarkastelua on tehty 3–5 vuoden aikavälillä. Tässä työssä on päädytty tutkimaan indeksirahastoja, koska ne ovat osaltaan kuluvapaita, helppoja ja yksinkertaisia ymmärtää. Ne eivät vaadi sijoittajalta suurta tietämystä ja tutkimusta rahastojen toimialoista.

1.4 Opinnäytetyön rakenne

Opinnäytetyön teoriaosuudessa luvussa 2 käsitellään sijoittamista ja rahastoja. Sijoittamiseen liittyvissä osioissa käsitellään yleisesti sijoittamista, sijoittamisen käsitteitä, arvopaperimarkkinoita ja yleisesti sijoittamisen hyötyjä ja riskejä.

Rahastojen käsittelyosiossa luvussa 3 kerrotaan erilaisista rahastoista ja tarkastellaan työssä tutkittavia rahastoja. Teoriaosuuden jälkeen työssä

käsitellään tutkimuksessa käytetyt menetelmätavat. Luvussa 4 kerrotaan, miten menetelmätapoja on hyödynnetty tutkimusta tehdessä. Menetelmätapojen käsittelyn jälkeen luvussa 5 tutkitaan rahastojen kehitystä, analysoidaan tutkimuksen tuloksia ja pohditaan tulevaisuudennäkymiä.

Lopuksi tutkimuksen viimeisessä luvussa 6 kerrotaan tutkimuksen johtopäätökset ja pohditaan työn tekemisestä ja lopputulosta. Lisäksi luvussa 6 käydään läpi sitä, miten tutkimuksessa on otettu huomioon eettisyys ja luotettavuus. Työn päättää esittely jatkotutkimuskohteista.

2 Yleistä sijoittamisesta

Sijoittamista pidetään usein varakkaiden ihmisten toimintana. Ajatus on kuitenkin väärä. Ihmiset sijoittavat juuri sen takia, jotta voivat kasvattaa omaa varallisuuttaan. Sijoittamisessa on kyse varojen säästämisestä, jolla voidaan saada varat eli säästöt tuottamaan paremmin. Sijoittamisessa sijoittaja sijoittaa varansa esimerkiksi yritysten tai yhtiöiden osakkeisiin tai joukkolainoihin. Sijoittajia ovat kaikki ne, joilla on varoja sijoitettaviksi. Näitä ovat esimerkiksi sijoitusrahastot, yritykset, yhteisöt, vakuutuslaitokset, säätiöt ja kotitaloudet. (Hämäläinen 2014, 6; Valtiovarainministeriö 2020; Pörssisäätiö 2020.) Tässä luvussa käsitellään sijoittamisen käsitteitä, sijoittamisen lähtökohtia, sijoittamisen kohteita, sijoittamisen trendejä ja riskejä.

2.1 Sijoittamisen käsitteet

Jotta sijoittamista voisi ymmärtää paremmin, on hyvä tarkastella sijoittamiseen liittyviä käsitteitä tarkemmin. Pörssissä käydään sinne listattujen, eli myyntiin annettujen, osakkeiden kauppaa, jossa sijoittajat voivat myydä ja ostaa osakkeita. Osakkeen ostohinta pörssissä määräytyy osakkeiden kysynnän ja tarjonnan mukaan. Pörssissä on turvallista tehdä kauppaa osakkeista, sillä siellä kaupankäynnille on luotu säännöt ja se on valvottu kauppapaikka. Osakkeella

tarkoitetaan omistusosuutta yrityksestä, joka saadaan silloin, kun ostetaan yrityksen osake. Osakkeet tuottavat kahdella tavalla: joko yhtiön jakamina osinkoina tai osakkeiden myynnistä syntyvinä myyntivoitoina. (Pörssisäätiö 2020.) Osakkeista saadut tuotot ovat pitkällä aikavälillä vakaammat kuin lyhyellä aikavälillä (Hämäläinen & Oksaharju 2016, 128).

Osakeindeksi seuraa osakkeiden hinnanmuutoksia. Indeksejä on monenlaisia, ja ne poikkeavat toisistaan eri yhtiöiden painotuksen perusteella. Rahastoon on kerätty erilaisia arvopapereita, kuten osakkeita eri toimialojen yrityksiltä. Rahastoja on aktiivisia ja passiivisia. Aktiivisia rahastoja hoitaa ja päivittää salkunhoitaja, joka sijoittaa ja valitsee osakkeet rahastoon oman sijoitusstrategiansa mukaan. Passiiviset rahastot pyrkivät jäljittelemään seuraamansa indeksin kehitystä. Passiivisilla rahastoilla ei ole salkunhoitajaa, jonka takia ne ovat kuluiltaan halvempia. Hajauttamisella tarkoitetaan rahojen sijoittamista useampiin eri sijoituskohteisiin, eri toimialoilla toimiviin yrityksiin ja eri maantieteellisillä alueilla toimiviin yhtiöihin. Ajallista hajauttamista on se, että kaikkia varoja ei sijoiteta kerralla vaan hiljalleen ja säännöllisesti. Grahamin (2000) mukaan hajauttaminen mahdollistaa riskinoton. Onnistuneiden sijoituksien tuotoilla saadaan hajauttamalla katettua huonosti menneiden sijoituksien tappiot. (Pörssisäätiö 2020; Hämäläinen & Oksaharju 2016, 34.)

Pääomatuloja ovat esimerkiksi korot, osingot, vuokrat, sijoitusrahastojen tuotto-osuudet ja luovutusvoitot. Pääomatulot ovat tuloja pääomasta, eli niistä varoista, joita sijoittaja on sijoittanut. Sijoittamisen kanssa käsi kädessä kulkevat riski ja tuotto. Riskillä eli volatiliiteetillä tarkoitetaan sijoittamisessa sijoituksen epäonnistumisen vaaraa ja epävarmuutta tuotosta. Riski syntyy arvopaperien tuottojen vaihtelusta. Moni sijoittaja tavoittelee mahdollisimman hyvää ja korkeaa tuottoa sijoituksilleen. Tuotto käsitteenä muodostuu ja osingosta että osakkeen arvonnoususta. (Pörssisäätiö 2020.) Osingot ovat yhtiöiden jakamia osuuksia yhtiön voitosta (Hämäläinen & Oksaharju 2016, 190).

2.2 Sijoittamisen lähtökohdat

Sijoittaminen on pitkäjänteistä työtä, mutta palkitsevaa. Sijoittajan täytyy olla kärsivällinen odottaessaan tuottoa omille sijoituksilleen. Sijoittaessa täytyy ottaa myös riskejä, jotka palkitsevat tai tuottavat pettymyksiä. Vasta aloittaneille sijoittajille suositellaan sijoitussuunnitelman tekoa, jotta epävarmojen tilanteiden kohdalle on valmiina suunnitelma. Kun aloitetaan sijoittaminen, on tärkeää tietää oma budjetti, jonka voi sijoittaa, ja omat sijoittamisen tavoitteet. Onko tavoitteena pitkäaikainen sijoitus vai lyhytaikainen sijoitus? Myös oman riskiprofiilin tunnistaminen on tärkeää, jotta tiedetään kuinka paljon rahaa voi menettää ilman suurempia vaikutuksia päivittäiseen talouteen. Sijoitussuunnitelmaa tehdessä on tärkeää käydä läpi sijoitusinstrumentit, joihin aikoo sijoittaa, ja tutkia sijoitettavia kohteita tarkemmin kulujen ja tuottojen osalta. (Pörssisäätiö 2020.)

Tammikuuilmiö on tammikuussa esiintyvä ilmiö osakemarkkinoilla. Tällöin osakkeiden tuotot ovat suurimmat ja korkeimmat kuin minään muuna vuodenaikana. Syitä tammikuuilmiölle on monia, esimerkiksi verotus ja tappiolliset osakkeet. Verotuksella tarkoitetaan tässä yhteydessä yksityisiin sijoittajiin ja yrityksiin kohdistuvaa verotusta. Verotusta pyritään pienentämään myymällä tappiolliset osakkeet pois loppuvuodesta, jotta voidaan realisoida myynnit ja tappiot. Jos tappiolliset osakkeet myisi vasta tammikuussa, niistä saatu verohyöty tulisi vasta alkaneen vuoden lopussa. (Huhtala 2020.)

Kun halutaan nostaa omat sijoitukset pois omaan käyttöön, täytyy niistä maksaa veroa. Sijoitusrahastojen tuotoista, eli myyntivoitosta, maksetaan veroa pääomatuloina, josta peritään pääomatulovero. Sijoittaja maksaa saadusta pääomatulosta 30 % veroa 30 000 euroon saakka ja sen ylittävästä osasta 34 %. Vero pidätetään rahastoyhtiön toimesta tuoton maksun yhteydessä. (Virta 2015; Osakesijoittaja 2020.)

2.3 Sijoittamisen kohteet

Arvopaperimarkkinoiden avulla yritykset ja yhtiöt saavat pääomaa ja rahoitusta sijoittajilta toimintaansa varten. Sijoittajia voivat olla esimerkiksi yksityishenkilöt, yritykset ja instituutiot. Arvopaperimarkkinoilla lasketaan liikkeeseen rahoitusvälineitä eli arvopapereita, joita ovat joukkovelkakirjat, osakkeet ja sijoitusrahasto-osuudet. (Hämäläinen 2014, 7–8.) Suomessa arvopaperimarkkinoita säätelevät kansalliset lait, asetukset ja EU-säädökset (Valtiovarainministeriö 2020).

Arvopaperikaupan kohteita kutsutaan instrumenteiksi, joita ovat joukkovelkakirjat, osakkeet, sijoitustodistukset ja johdannaissopimukset. Yksi sijoitusinstrumentti on johdannainen. Johdannaisella tarkoitetaan optiota, futuuria tai termiiniä. Johdannaisen arvo perustuu toisen kohde-etuutena olevan instrumentin, esimerkiksi arvopaperin, indeksin tai valuutan arvoon. Joukkovelkakirjalaina on yritysten, valtion, kuntien ja muiden yhteisöjen liikkeelle laskema laina. Tällä yritetään saada lainaa yleisöltä. (Pörssisäätiö 2020.)

Joukkovelkakirjat ovat yrityksen ottamaa lainaa. Pankista lainan ottamisen sijaan yritys saa rahaa sijoittajilta, jotka ostavat sen joukkovelkakirjoja eli lainoja. Vastineeksi pääomasta yhtiö maksaa joukkovelkakirjalainan vuosikoron prosentteina nimellisarvosta. Korot maksetaan yleensä vuosittain tai kaksi kertaa vuodessa puolen vuoden välein. Koko pääoma maksetaan takaisin lainan erääntymispäivänä. Joukkovelkakirjoja on lyhytaikaisia, keskipitkiä ja pitkäaikaisia. Lyhytaikaisissa laina erääntyy maksettavaksi viimeistään kolmen vuoden päästä, keskipitkässä yli kymmenen vuoden päästä ja pitkäaikaisissa vielä pidemmän ajan päästä. (Fontinelle 2020.) Joukkolainasijoittajien tilanne on kaksisuuntainen inflaation ja deflaation kohdalla. Korkea inflaatio syö joukkolainojen tuottoa, kun taas deflaatio parantaa tuottoa merkittävästi. (Oksaharju 2016, 205.)

2.4 Sijoittamisen trendit

Ennen on puhuttu säästämisestä pahan päivän varalle. Nykyään säästetään, jotta voidaan nauttia elämästä vielä paremmin varallisuuden avulla. Suomessa suurin omaisuuslaji on asunnot. Suomalaisten varallisuudesta kaksi kolmasosaa on kiinni omissa asunnoissa, mökeissä ja sijoitusasunnoissa. Vain pieni osa suomalaisten kotitalouksien varallisuudesta on rahoitusvarallisuutta, kuten pörssiosakkeita, sijoitusrahastoja ja erilaisia sijoitusvakuuksia. (Vesala 2018.)

Timo Heikkilä (2018) on julkaissut artikkelin neljästä megatrendistä, josta sijoittajan tulisi olla tietoinen. Näitä ovat demografinen muutos, kaupungistuminen, ilmastonmuutos ja teknologia. Väestö ikääntyy, ja ikääntyvä väestö on aikaisempaa sukupolvea herkempi kuluttamaan palveluita, kuten terveydenhuoltoa. Myös milleniaalien osuus maailman väestöstä on suuri. Milleniaaleilla tarkoitetaan 1980–2000-luvulla syntyneitä ihmisiä. Heidän kulutustottumuksensa eroavat täysin tämän hetken keski-ikäisten tottumuksista. Digitalisaatio, elämäntavat, terveys ja matkailu ovat milleniaalien suosiossa, mikä tuo näille aloille kasvua. Kaupungistuminen on yksi iso trendi, sillä yhä useampi muuttaa kaupunkiin terveydenhuollon, infrastruktuurin, älykkään energian ja ilmastoystävällisen rakentamisen perässä. (Heikkilä 2018.)

Ilmastonmuutos on tällä hetkellä iso trendi, joka ohjaa ihmisten ajattelutapaa ja käyttäytymistä. Ilmastonmuutoksen ehkäiseminen tuo tarpeita, kuten uusiutuvaa energiaa, energian varastointia ja hallintaa, veden käyttöä ja rajallisten resurssien uudelleen käyttöä tai käytön hillintää. Teknologian kehitys tuo paljon mahdollisuuksia. Tällä hetkellä esimerkiksi pilvipalvelut, tekoäly, terveysteknologia ja e-commerce ovat ihmisten suosiossa. (Heikkilä 2018.)

2.5 Sijoittamisen riskit

Riskillä tarkoitetaan pörssikurssin heilumista (Hämäläinen & Oksaharju 2016, 122). Rahastosijoittamisessa riski on pieni, sillä omaisuus on hajautettu moneen eri kohteeseen. Maailmanlaajuiset tapahtumat saattavat horjuttaa

osakemarkkinoita, joihin sijoittajat vastaavat välittömästi. Hämäläinen, Oksaharju ja Walker (2019, 32) toteavat, että sijoittajat, jotka sijoittavat varallisuuttaan arvopaperimarkkinoille, ylireagoivat uutisiin ja vetävät nopeasti sijoituksensa pois markkinoilta. Benjamin Grahamin (2006) ajattelutavan mukaan sijoittajan tulee erottaa epävarmuus ja riski toisistaan. (Hämäläinen & Oksaharju 2016, 32.)

Joukkovelkakirjoihin liittyviä riskejä ovat esimerkiksi korkoriski ja luottoriski. Useimmilla joukkovelkakirjoilla on luokitukset, jotka kuvaavat niiden sijoitusluokkaa. (Fontinelle 2020.) Korkoriskillä tarkoitetaan korkopapereiden hintojen laskua yleisen korkotason noustessa. Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että lainan ottaja ei pysty maksamaan lainaansa. (Hämäläinen & Oksaharju 2016, 164.)

Teknologiariski on tullut osaksi muita riskejä. Tällä tarkoitetaan teknologian kehitystä, jota ei voida ennustaa. Ei tiedetä, käytetäänkö tulevaisuudessa öljyä autoihin, sellua paperin ja kartongin valmistukseen, ydinvoimaloita energian tuotantoon tai muita nyt tuottavia raaka-aineita. (Hämäläinen & Oksaharju 2016, 12.)

Beta-kerroin kuvaa osakkeen riskiä. Koska riski ja tuotto kulkevat käsikädessä, on hyvä tietää osakkeiden tuoton heilunnasta. Beta-kerroin kuvaa sitä, miten osakkeen tuotto on heilahdellut suhteessa indeksiin. Yksinkertaisesti Beta on markkinoista johtuvan riskin mittari. (Hämäläinen ym. 2019, 82.) Osakkeen betan ollessa yli yksi, se on heilunut enemmän kuin indeksi. Mitä korkeampi beta, sitä riskisempi yhtiö. (Hämäläinen, Oksaharju ja Walker 2018, 149.)

Beta-kerroin lasketaan kaavan (1) mukaisesti.

$$(1) \quad B_i = \text{cov}(R_i, R_m) / \text{var}(R_m)$$

B_i tarkoitetaan osakkeen i beta-kerrointa. $\text{Cov}(R_i, R_m)$ tarkoittaa osakkeen i ja osakemarkkinoiden tuoton kovarianssia. Kovarianssilla tarkoitetaan kahden tai useamman muuttujan eli osakemarkkinoiden tuottojen yhteisvaihtelua. $\text{Var}(R_m)$ tarkoittaa markkinaportfolion varianssia. Varianssilla tarkoitetaan sitä, kuinka

paljon muuttujan eli markkinaportfolion arvot poikkeavat keskiarvosta. (Silanterä 2020; Tilastokeskus 2020.)

3 Rahastosijoittaminen

Tässä luvussa käsitellään rahastosijoittamista ja erilaisia rahastoja, esitellään tutkimuksessa tarkasteltavat rahastot ja pohditaan rahastojen arvojen kehitykseen ja menestykseen vaikuttavia tekijöitä.

3.1 Rahastosijoittaminen yleisesti

Rahastosijoittaminen on yksi sijoittamisen monista eri muodoista. Rahastosijoittamisessa sijoittaja sijoittajaa varojaan rahastoon, jossa on paljon erilaisia osakkeita eri toimialoilta. Rahaston tuottoon vaikuttavat rahastossa olevien osakkeiden menestyminen arvopaperimarkkinoilla. Lyhyellä aikavälillä osakekurssit menevät ylös ja alas, mutta pitkällä aikavälillä rahastojen tuotot kasvavat hitaasti, mutta varmasti. (Virtanen 2016.)

Rahastoihin voi sijoittaa pieniä summia, se on vaivatonta ja helppoa. Rahastoihin sijoitettaessa sijoittaja pystyy sijoittamaan ja hajauttamaan sijoituksensa vaivattomasti osake- ja korkomarkkinoille, raaka-aineisiin ja taiteeseen (Hämäläinen 2014, 8). Tämän takia rahastosijoittaminen on aloittelijoiden ensimmäinen valinta. Rahastoihin sijoittaessa oma pääoma kasvaa korkoa ja korot kasvavat korkoa. Tapahtuu korkoa korolle-ilmiö. Rahastosijoittamisessa sijoittaja sijoittaa arvopapereihin. Sijoittaja ei kuitenkaan omista kokonaisia osakkeita vaan osuuden sijoitusrahastosta. Rahastoissa sijoittajan varat hajautetaan osakkeisiin tai muihin sijoitusinstrumentteihin. (Osakesijoittaja 2020.)

Karo Hämäläinen, Jukka Oksaharju ja Random Walker (2019) ovat luetelleet rahastosijoittamisen neljä muistisääntöä, joita ovat 1. Kärsivällisyys, pitkän aikavälin sijoitushorisontti. 2. Salkunhoitajan pitkän aikavälin saavutukset,

indeksin voitot hyvinä ja huonoina aikoina. 3. Riskien seuraaminen ja 4. Sijoitusfilosofian ymmärtäminen, edestakainen kauppa ja hosuminen. Kun ymmärtää nämä neljä kohtaa, on rahastoihin sijoittaminen kannattavaa. (Hämäläinen ym. 2019, 223-224.)

"If you are not to prepared to stay married, you shouldn't get married" (Ellis 2001, 52). Sanonta käy yksi yhteen rahastosijoittamisen kanssa. Jos et pysty pitämään rahastosta kiinni vähintään kolmen huonon vuoden aikana, sinun ei pitäisi ostaa sitä alkuunkaan. Kärsvällisyys on rahastosijoittajien voimakkain liittolainen. (Graham 1973, 256.)

Rahastosijoittamisessa sijoittaja sijoittajaa varojaan rahastoon, jossa on paljon erilaisia osakkeita eri toimialoilta. Rahastot voivat sijoittaa varansa omaisuusluokkiin, maantieteellisille alueille tai strategisesti eri osakkeisiin (Heikinheimo 2019). Rahaston tuottoon vaikuttavat rahastossa olevien osakkeiden menestyminen arvopaperimarkkinoilla. Pitkän aikavälin sijoitusstrategiana rahastosijoittaminen on tuottavin tapa saada säästöt kasvamaan, sillä rahastojen nousut ja laskut eivät haittaa, kun sijoitetaan varoja pitkällä aikavälillä. Lyhyellä aikavälillä osakekurssit menevät ylös ja alas, mutta pitkällä aikavälillä rahastojen tuotot kasvavat hitaasti, mutta varmasti. Rahastosijoittamisessa korkoa korolle -ilmiö on parhaimmillaan pitkän aikavälin sijoittamisessa. Rahastoihin sijoittaessa riski menettää omat rahansa on pienempi, sillä jos yksi rahaston osake heikkenee, se ei heikennä koko rahaston tuottoa. Eli rahastosijoittamisessa tärkein ajatus on hajautus. Kun hajauttaa moneen eri osakkeeseen, voi vähentää samalla riskiä menettää rahaa. (Virtanen 2016.) Hajauttamisella pystytään kasvattamaan sijoituksien tuottoa ja pienentämään riskiä, jotteivät kaikki rahat ole kiinni yhdellä ja samalla toimialalla, maantieteellisellä alueella tai omaisuuslajilla. Usein sijoituskohteiden parhaimmat ja huonoimmat tulokset tapahtuvat eri aikoihin. Kun hajautetaan, saadaan kompensoitua hyvillä sijoituksilla huonosti menneitä sijoituksia. (Pörssisäätiö 2020.)

Korkoa korolle -ilmiöllä tarkoitetaan sitä, että oman pääoman kasvaessa korkoa myös korko kasvaa korkoa, eli sijoitusten tuotot kasvavat korkoa alun perin

sijoitetun pääoman lisäksi. Kirjaimellisesti korkoa maksetaan korolle. Esimerkiksi ensimmäisenä vuotena 1000 euron kertsijoitus tuottaa 10 %, jonka jälkeen pääoma on yhteensä 1100 euroa. Korkotuottoja on tullut 100 euroa. Korkoa korolle ilmiö takaa sen, että pääoma 1000 euroa kasvaa korkoa, mutta myös korkotuotto 100 euroa kasvaa korkoa. (Heikinheimo 2018.)

3.2 Erilaiset sijoitusrahastot

Rahastoja on sekä passiivisia että aktiivisia. Aktiivisissa rahastoissa salkunhoitaja päättää rahaston sijoitusstrategian itse. Salkunhoitaja seuraa yhtiöiden vuosikertomuksia, tilinpäätöksiä, osavuositarkastuksia ja tutkimuslaitoksien tekemiä arvioita yrityksistä. Hän perustaa sijoitusstrategiansa näiden tietojen perusteella. (Hämäläinen ym. 2019, 175.) Tämän työn takia aktiivisissa rahastoissa veloitetaan hallinnointipalkkioita ja tuottosidonnaispalkkiota. Passiivisissa rahastoissa ei ole erikseen palkattu salkunhoitajaa tekemään sijoituksellisia päätöksiä, vaan rahastot seuraavat valittuja kohdeindeksejä. Passiivisissa rahastoissa on matalat tai olemattomat hallinnointikulut, jotka takaavat sijoittajalle paremman tuoton. Kun tuotoista ei tarvitse maksaa kuluja, säästyy rahaa. Rahastoa valittaessa on tärkeää kiinnittää huomiota kuluihin, sillä suuret kulut heikentävät tuottoa pitkällä aikavälillä. (Heikinheimo 2019.) Tutkimusten mukaan passiiviset rahastot ovat pärjänneet keskimäärin paremmin kuin aktiiviset rahastot (Hämäläinen ym. 2019, 217).

Sijoitusrahastot ovat rahastoyhtiöiden ylläpitämiä rahastoja, jotka koostuvat arvopapereista. Rahastossa olevat varat koostuvat rahastoon sijoittaneiden sijoittajien rahoista. Erilaisia rahastoja, joihin voi sijoittaa, on maailmalla tuhansia. Rahastot voivat sijoittaa varansa omaisuusluokkiin, maantieteellisille alueille tai strategisesti eri osakkeisiin. Yleisimpiä ovat indeksirahastot, osakerahastot, yhdistelmärahastot, ETF-rahastot eli indeksiosuusrahastot, vipurahastot ja hedge-rahastot. Sijoitusrahastojen arvioidut tuotot keskimääräisesti ovat korkorahastoissa 2–4 %, yhdistelmärahastoissa 3–6 % ja osakerahastoissa 4–8 %. (Osakesijoittaja 2020.)

Indeksirahastossa varat sijoitetaan valittuihin osakkeisiin. Indeksirahastot seuraavat tiettyä indeksiä. Indekseihin on valittu tietyt osakkeet. Esimerkiksi tässä työssä tarkasteltava rahasto Nordnet Indeksirahasto Suomi seuraa Helsingin OMXH25 pörssi -indeksiä, joka koostuu Helsingin pörssissä 25 vaihdetumman yrityksen osakkeista. Yhteenvetona indeksirahastot seuraavat seuraamansa indeksin kehitystä ja sijoittavat varansa indeksissä oleviin yhtiöihin samassa suhteessa kuin osakkeet ovat seuratussa indeksissä. Indeksirahastot, jotka omistavat kaikki markkinoiden osakkeet koko ajan, ilman teeskentelyä siitä, että pystyvät valitsemaan ”parhaat” ja välttämään ”pahimmat” voittavat useimmat rahastot pitkällä aikavälillä. Vuosien mittaan indeksoinnin kustannusetu kasvaa jatkuvasti. Yksittäisille sijoittajille indeksirahastot ovat paras vaihtoehto niiden pitkäjänteisyyden takia. (Graham 1973, 248–249.) Indeksirahastot ovat Malkielin (2016) mukaan tuottaneet historiassa paremmin kuin aktiivisesti hoidetut rahastot. Indeksirahastoihin sijoittaminen mahdollistaa laajan hajautuksen pienellä pääomalla. Malkiel (2016) toteaa, että indeksisijoittaminen on järkevä valinta, vaikka markkinat eivät olisi tehokkaat. (Hämäläinen & Oksaharju 2016, 88.)

Osakerahastot sijoittavat varansa osakkeisiin. Osakerahastossa osakkeet ovat riskiltään ja tuotto-odotukseltaan korkeimmasta päästä. Valitsemallaan strategialla osakerahastot sijoittavat, vaikka esimerkiksi pelkkiin suomalaisiin pörssiosakkeisiin, Eurooppaan, Amerikkaan tai muille maantieteellisille alueille. Osakerahasto voi myös sijoittaa tietyille toimialoille tai pelkästään pieniin tai suuriin yrityksiin. (Naukkarinen 2015, 8.)

Yhdistelmärahastoissa sijoitetaan osakkeisiin ja korkorahastoihin. Yhdistelmärahastoissa varat saatetaan sijoittaa puoliksi kahteen eri omaisuusluokkaan. Yhdistelmärahastojen riski ja tuotto-odotus ovat matalalla tasolla. (Osakesijoittaja 2020.)

ETF-rahastot ovat indeksiosuusrahastoja, jotka seuraavat samalla tavalla indeksiä kuin indeksirahastot, mutta ETF-rahastoissa sijoitetaan myös muihin omaisuusluokkiin, kuten hyödykkeisiin, joita ovat kulta tai öljy. ETF-rahastoissa osakkeiden arvo määräytyy sen perusteella, millä hinnalla niillä on viimeksi käyty

kauppaa. (Osakesijoittaja 2020.) ETF-rahastot eivät yleensä sovi sijoittajille, jotka haluavat sijoittaa rahaa säännöllisesti, koska useimmat välittäjät veloittavat erillisen palkkion jokaisesta uudesta sijoituksesta (Graham 1973, 253).

Vipurahastot ovat erikoissijoitusrahastoja ja riskeiltään kaikista riskipitoisimpia sijoitusrahastoja. Ne myös tavoittelevat keskimääräistä suurempia tuottoja. Jotta vipurahastot voivat tavoitella korkeampaa tuottoa, käyttävät ne aktiivisesti johdannaisia, kuten optioita ja termiinejä. (Osakesijoittaja 2020.)

Hedge-rahastot ovat absoluuttisen tuoton rahastoja, jotka pyrkivät positiiviseen tuottoon kaikissa markkinatilanteissa. Hedge-rahastot tavoittelevat positiivista tuottoa, vaikka kurssit laskisivat. Osakkeisiin sijoittava hedge-rahasto suojaa omia sijoituksiaan optioilla silloin, kun uskotaan kurssien laskevan. Kuten vipurahastot myös hedge-rahastot ovat erikoissijoitusrahastoja, joissa on korkea riski. (Osakesijoittaja 2020.)

3.3 Tarkasteltavat rahastot

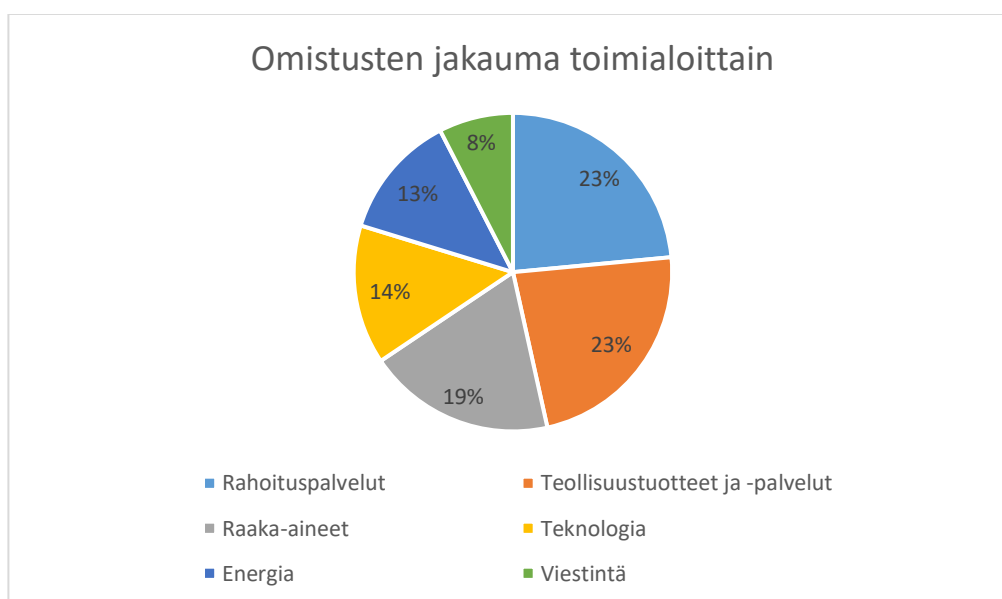
Tässä opinnäytetyössä tutkitaan neljää eri indeksirahastoa ja niiden kehityksiä ja muutoksia vuosina 2010–2020. Rahastot, joita työssä tarkastellaan ovat seuraavat: Nordnet Indeksirahasto Suomi, Nordnet Indexfond Sverige, Handelsbanken USA Indeks ja Handelsbanken Eurooppa Indeks.

Rahastot ovat valikoituneet tutkimukseen siksi, koska ne ovat vertailukelpoisia keskenään ja kiinnostavia sisällöiltään. Suomen ja Ruotsin indeksirahastot ovat kiinnostavia siksi, koska niistä löytyy eroja omistuksista ja toimialoista, vaikka ne sijaitsevatkin maantieteellisesti lähekkäin. Euroopan ja USA:n -indeksirahastot on valikoitu sillä perusteella, että ne ovat suuria kokonaisuuksia ja sisältävät näin paljon erilaisia toimialoja ja yhtiöitä. Tarkasteltavat indekset kertovat paljon siitä, miten kansalliset ja kansainväliset tapahtumat vaikuttavat joihinkin indekseihin, mutta ei välttämättä kaikkiin.

3.3.1 Nordnet Indeksirahasto Suomi

Nordnet Indeksirahasto Suomi on osakeindeksirahasto, joka sijoittaa Suomen markkinoille, maantieteellisesti pienelle alueelle. Rahaston on perustettu vuonna 2014. Indeksirahaston tavoitteena on seurata OMX Helsinki 25 Index - osakeindeksiä ja tuottoa. Rahasto sijoittaa osakemarkkinoilla osakepohjaisiin arvopapereihin ja yrityksiin, joilla on korkea riski ja tuottopotentiaali. Korkea riski liittyy maantieteellisesti rajattuun alueeseen. Rahaston omistus on jakautunut euroalueelle 99,6 % ja Eurooppaan (pois lukien euroalue) 0,4 %. Rahastolla ei ole merkintäpalkkiota, lunastuspalkkiota, hallinnointipalkkiota eikä tulossidonnaista palkkiota. Nordnet Indeksirahasto Suomi kuuluu riskiluokkaan kuusi, mikä tarkoittaa sitä, että rahasto-osuuteen liittyy korkea arvon vaihtelun riski. (Nordnet 2020.)

Pörssisäätiön toimitusjohtaja Sari Lounasmeri on todennut Ellilän (2020) artikkelissa suomalaisten pörssiyhtiöiden olevan poikkeuksellisen kansainvälisiä asiakaskunnaltaan. Esimerkiksi jos Kiinassa talous kasvaa, maassa toimivat suomalaiset pörssiyhtiötkin saavat osansa kasvusta. (Ellilä 2020.) Tämä on hyvä esimerkki siitä, miten kansainväliset tapahtumat vaikuttavat maantieteellisesti kauas.

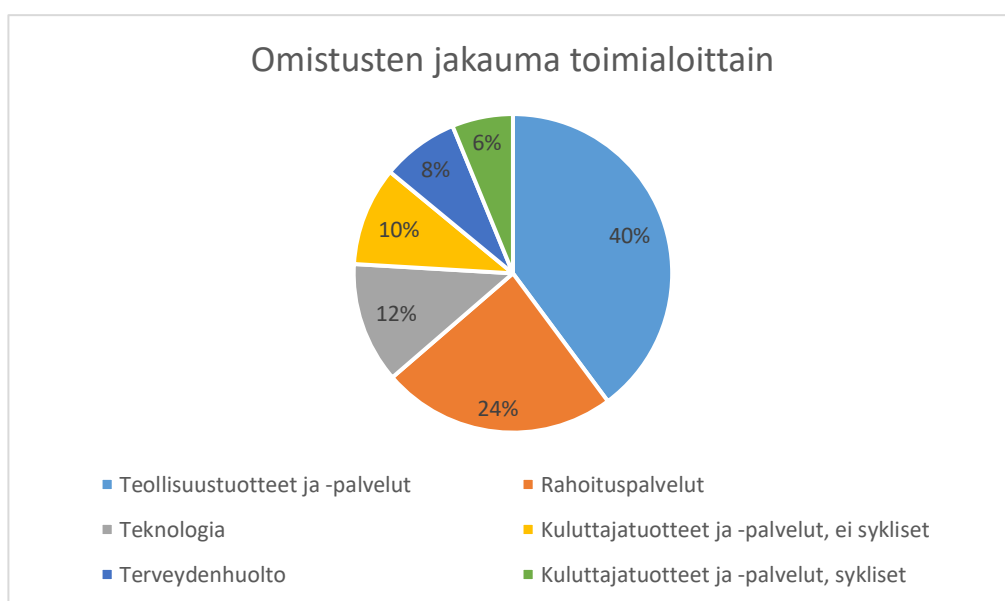

Kuvio 2. Nordnet Indeksirahasto Suomen omistukset toimialoittain (Nordnet 2020).

Nordnet Indeksirahasto Suomen omistukset jakautuvat toimialoittain kuvion 2 mukaisesti rahoituspalveluihin 19,6 %, teollisuustuotteisiin ja -palveluihin 19,2 %, raaka-aineisiin 15,9 %, teknologiaan 11,8 %, energiaan 10,6 % ja viestintään 6,3 %. Nordnet Indeksirahasto Suomen suurimmat omistukset ovat yhtiöittäin Neste Corporation 10,1 %, Kone Corporation 9,7 %, Nokia Corporation 9,5 %, Sampo Plc A 9,4 % ja Nordea Bank Apb 9,2 %. (Nordnet 2020.)

3.3.2 Nordnet Indexfond Sverige

Nordnet Indeksirahasto Ruotsi sijoittaa varansa Ruotsin markkinoille. Indeksirahaston tavoitteena on seurata NASDAQ OMXSBI Index-osakeindeksiä ja tuottoa. Rahasto on perustettu vuonna 2009. Rahaston omistus on jakautunut Eurooppaan (pois lukien euroalue) 95,1 %, Iso-Britanniaan 2,6 % ja euroalueelle 2,3 %. Indeksirahasto ei peri tulosperusteista palkkiota eikä hallinnointipalkkiota. Rahasto kuuluu riskiluokkaan kuusi. Korkea riski tuo myös korkean tuottopotentiaalin rahastolle. Tällä rahastolla ei ole merkintäpalkkiota, lunastuspalkkiota, hallinnointipalkkioita eikä tulossidonnaista palkkiota. Rahastoon on siis ilmaista sijoittaa. (Nordnet 2020.)

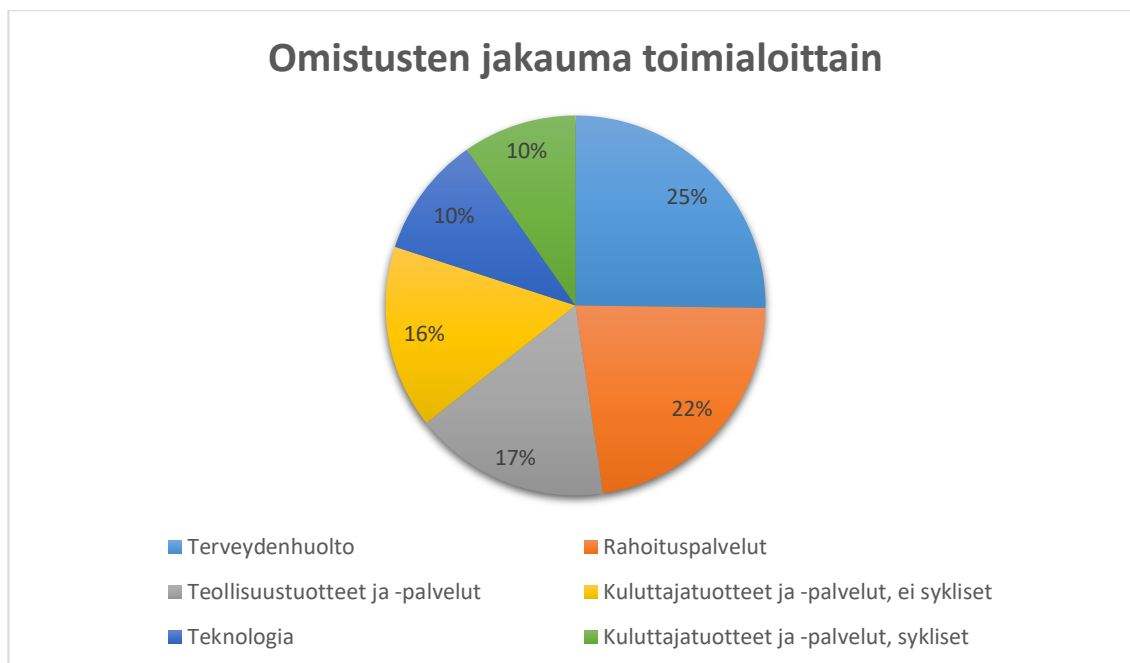

Kuvio 3. Nordnet Indexfond Sverige omistukset toimialoittain (Nordnet 2020).

Omistusten jakaumaa toimialoittain havainnollistetaan kuviossa 3. Kuviosta 3 nähdään, että omistusten jakauma toimialoittain koostuu teollisuustuotteista ja -palveluista 34,1 %, rahoituspalveluista 20,4 %, teknologiasta 10,5 %, kuluttajatuotteista ja -palveluista, (ei sykliset) 8,6 %, terveydenhuollosta 6,7 % ja kuluttajatuotteista ja -palveluista, (sykliset) 5,3 % Nordnet Indexfond Sverige -rahaston suurimmat omistukset yhtiöittäin ovat Ericsson Telefonab. L M ser B 5,6 %, Atlas Copco AB ser.A 5,2 %, Investor AB ser.B 4,5 %, Volvo, AB ser. B 4,3 % ja ASSA ABLOY AB ser.B 4,0 %. (Nordnet 2020.)

3.3.3 Handelsbanken Eurooppa Indeksi

Handelsbanken Eurooppa Indeksi -rahaston pyrkimyksenä on seurata Solactive ISS ESG Screened Europe -indeksiä mahdollisimman tarkasti. Rahasto on perustettu vuonna 2000. Rahaston varojen omistus sijoittuu euroalueelle 45,8 %, Eurooppaan (pois lukien euroalue) 31,4 %, Iso-Britanniaan 20,5 % ja Yhdysvaltoihin 0,9 %. Rahaston tarkoituksena on seurata Euroopan osakemarkkinoilla noteerattujen yhtiöiden kehitystä. Rahaston sijoitussuunnitelmassa huomioidaan kansainväliset säännöt ja lait ympäristöstä ja sosiaalisesta vastuusta. Rahasto käyttää tiukempia kriteerejä fossiilisiin polttoaineisiin lueteltaviin yrityksiin, jotka myyvät tupakkaa, alkoholia, uhkapelejä, aikuisviihdettä ja kannabista. Rahasto kuuluu riskiluokkaan viisi, mikä tarkoittaa keskitason riskiä. Keskitason riskiin liittyy rahaston arvon vaihtelua ylöspäin ja/tai alaspäin. Indeksirahasto ei peri merkintämaksua, lunastuspalkkiota tai tuottosidonnaista palkkiota, mutta rahasto veloittaa vuoden aikana juoksevia kuluja 0,20 %. Juokseviin kuluihin kuuluvat kaikki rahaston maksamat kulut, esimerkiksi hallinnointipalkkiot. Juoksevat kulut pienentävät mahdollista tuottoa. (Nordnet 2020.)

Kuvio 4. Handelsbanken Eurooppa Indeksi -rahaston omistukset toimialoittain (Nordnet 2020).

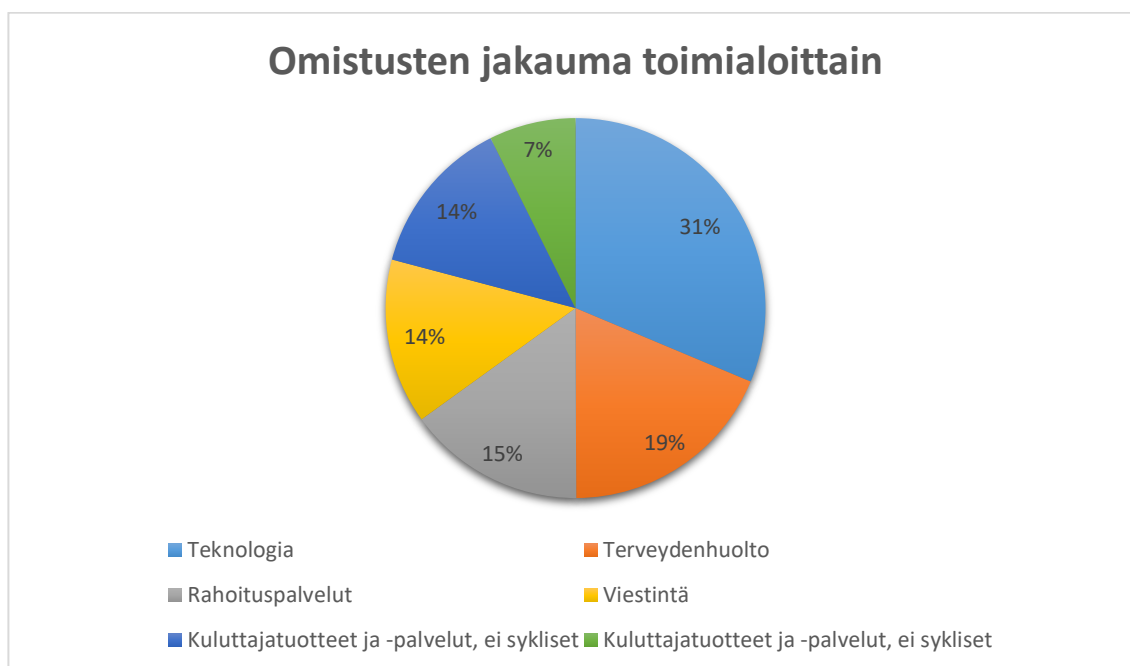
Kuviossa 4 nähdään omistusten jakauma toimialoittain, jossa osuudet jakautuvat terveydenhuoltoon 21,3 %, rahoituspalveluihin 19,0 %, teollisuustuotteisiin ja -palveluihin 14,1 %, kuluttajatuotteisiin ja -palveluihin (ei sykliset) 13,2 %, teknologiaan 8,7 % ja kuluttajatuotteisiin ja -palveluihin (sykliset) 8,2 %. Handelsbanken Eurooppa Indeksi -rahaston suurimmat omistukset yhtiöittäin ovat Nestle SA 5,2 %, Roche Holding LTD 4,1 %, Novartis 3,4 %, ASML Holding NV 2,3 % ja Astrazeneca PLC 2,2 %. (Nordnet 2020.)

3.3.4 Handelsbanken USA Indeksi

Handelsbanken USA Indeksi -rahasto seuraa Solactive ISS ESG Screened USA -indeksiä. Rahasto on perustettu vuonna 2011. Rahaston varat sijoitetaan Yhdysvaltain osakemarkkinoille suuriin ja keskisuuriin Yhdysvaltojen pörssissä oleviin yhtiöihin. Rahaston omistus jakautuu Yhdysvaltoihin 98,6 %, Iso-Britanniaan 0,7 %, ja Eurooppaan (pois euroalueen osuus) 0,3 % sekä Latalaiseen Amerikkaan 0,2 %. Rahasto kuuluu riskiluokkaan viisi, joka tarkoittaa keskitason riskiä. Rahasto ei peri merkintämaksua tai

lunastuspalkkiota, mutta rahasto perii juoksevia kuluja 0,20 %. Näitä ovat esimerkiksi hallinnointipalkkiot ja muut rahaston maksamat kulut. (Nordnet 2020.)

Kuvio 5. Handelsbanken USA Indeksi -rahaston omistukset toimialoittain (Nordnet 2020).

Omistusten jakauma toimialoittain kuvion 5 mukaan jakautuu teknologiaan 27,6 %, terveydenhuoltoon 16,4 %, rahoituspalveluihin 13,1 %, viestintään 12,4 %, kuluttajatuotteisiin ja -palveluihin (sykliset) 11,9 % ja kuluttajatuotteisiin ja -palveluihin (ei sykliset) 6,5 %. Handelsbanken USA Indeksi -rahaston suurimmat omistukset yhtiöittäin ovat Apple inc. 6,9 %, Microsoft Corporation 6,6 %, Amazon.com, Inc. 5,0, Facebook, Inc.-Class A 2,4 % ja Alphabet Inc.-Class A. 1,8 %. (Nordnet 2020.)

3.4 Rahastojen menestyksen mittarit ja haasteet

Rahastoihin kuuluu myös pieni riski niin kuin kaikkeen sijoittamiseen. Rahastolle koituvat riskit tulevat rahaston sijoituskohteiden perusteella. Osakemarkkinoiden riskit heijastuvat osakerahastoihin ja korkomarkkinoiden riskit korkorahastoihin. Rahastoihin sijoittamalla pyritään vähentämään riskiä hajauttamalla sijoituksia useisiin kohteisiin maantieteellisesti ja toimialallisesti. (Virta 2015.) Rahastoihin

sijoittamalla riski menettää omat sijoituksensa on pienempi, sillä jos yksi rahaston osake heikkenee, se ei heikennä koko rahaston tuottoa. Samalla kun hajauttaa moneen eri osakkeeseen, voi vähentää rahan menettämisen riskiä. (Virtanen 2016.) Kuten kaikkeen sijoittamiseen, myös rahastosijoittamiseen kuuluu epävarmuus rahastojen menestyksestä. Riski ja tuotto kulkevat käsi kädessä, mutta rahastoihin sijoittamalla voi vähentää ja pienentää riskiä. (Virta 2015.)

Sijoittajalle haasteellista on etsiä rahasto, jonka kulut ovat maltilliset. Rahastojen kulut ovat yksi suurimmista rahastojen valintaan vaikuttavista tekijöistä, koska kulut syövät rahaston tuottoa. Karo Hämäläinen, Jukka Oksaharju ja Random Walker (2019) toteavat, että monien tutkimuksien mukaan kokonaisriskistä systemaattista riskiä on 20–30 % ja epäsystemaattista riskiä 70–80 %. Systemaattisella riskillä tarkoitetaan markkinoista johtuvaa riskiä, kun taas epäsystemaattista riskiä pystyy vähentämään hajauttamalla sijoitukset eri kohteisiin. (Hämäläinen ym. 2019, 82.)

Rahastosijoittamisen ydinidea on hajauttaminen. Tämä lausahdus vahvistaa sitä, että jos riskiä voi vähentää pelkästään hajauttamalla 70–80 %, on rahastosijoittaminen kannattavaa. Aktiivisissa rahastoissa kulut ovat yleensä suuremmat sen takia, koska rahastoa hoitaa salkunhoitaja, joka päättää rahaston sijoitusstrategian. Merkintä- ja lunastuspalkkiot ovat noin 0–2 %, vuosittainen hallinnointipalkkio on noin 0,5–3 % ja tuottosidonnainen palkkio noin 15–25 % vertailuindeksin tuoton ylittävästä tuotosta. Passiiviset rahastot ovat aktiivisia rahastoja halvempia kuluiltaan, sillä niissä salkunhoitaja ei aktiivisesti tee töitä rahaston hyväksi. Merkintä- ja lunastuspalkkiot ovat noin 0–2 % ja vuosittainen hallinnointipalkkio noin 0,01–0,5 %. Kuluvapaita rahastoja on myös olemassa. Nordnetin omilla indeksirahastoilla ei ole merkintä- ja lunastuspalkkiota, vuosittaista hallinnointipalkkiota tai tuottosidonnaista palkkiota. (Osakesijoittaja 2020.) Rahastosijoittajan ei itse tarvitse huolehtia kulujen maksamisesta. Kulut peritään suoraan rahaston varoista, eli ne laskevat näin rahaston arvoa. Hallinnointipalkkiolla tarkoitetaan sijoitusrahastoa hoitavan yhtiön veloittamaa palkkiota sijoitusrahastosta. Palkkio vähennetään osuuden arvosta, joka heikentää rahaston tuottoa. (Pörssisäätiö 2020.)

4 Tutkimuksen tavoite ja toteutus

Tässä luvussa kerrotaan, mikä on tutkimuksen tavoite, mitä tutkimusmenetelmää tutkimuksessa käytetään, miten tutkimusaineisto on hankittu ja miten tutkimus toteutetaan.

4.1 Tutkimuksen tavoite

Tämän tutkimuksen tavoitteena on selvittää miten tutkittavat rahastot ovat kehittyneet vuosina 2010–2020 ja miten kansalliset ja kansainväliset tapahtumat ovat mahdollisesti vaikuttaneet rahastojen kehityksien muutoksiin.

4.2 Tutkimuksen menetelmälliset valinnat

Tässä työssä käytetään tutkimusmenetelmänä pääosin laadullista menetelmää, jonka avulla hankitaan ja analysoidaan tutkimusaineistoa. Laadullisessa tutkimuksessa pyritään antamaan teoreettinen selitys ilmiölle, jota tutkitaan. Siinä kuvataan ilmiötä ja pyritään ymmärtämään tutkittavien ilmiöiden toimintaa. Laadullisessa menetelmässä on tärkeää, että lähdeaineisto on tarkkaan harkittua ja lähdeaineiston tekijällä on kokemus ja osaaminen kirjoittamastaan tiedosta. Menetelmän valinnassa voidaan käyttää perustana tutkimuskysymyksiä ja vastauksia varten hankittua aineistoa. (Tuomi & Sarajärvi 2018.)

Kun valitaan tutkimusmenetelmää, ohjaa valintaa tiedon etsintä: minkälaista tietoa etsitään ja mistä sitä etsitään? Kvalitatiivinen tutkimus tehdään siten, että siinä pyritään tutkimaan kohdetta kokonaisvaltaisesti. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tulokset ovat ehdollisia selityksiä rajoittuen johonkin aikaan ja paikkaan pyrkimyksenään paljastaa ja löytää tosiasioita, enemmän kuin todentaa jo olemassa olevia väittämiä. Empiirinen tutkimus tarkoittaa sitä, että tutkimusongelmat eivät ratkea helposti. Tutkimusongelma ja menetelmätavat ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 161, 184.)

Tästä tutkimuksesta löytyy myös määrällisen tutkimuksen piirteitä, sillä tutkimuksessa käytetään määrällisen tutkimuksen tutkimusaineistolle tyypillisiä kuvia ja tilastoja. Määrällisen tutkimusmenetelmän tavoitteena on perustella väitteitä numeroiden ja tilastollisten yhteyksien avulla. (Vilka 2015, luku 4.) Puusa ja Juuti (2020) toteavat teoksessaan ”Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät”, että määrällisen tutkimuksen aineisto on usein numeraalista, kun taas laadullisen tutkimuksen aineisto koostuu erilaisista teksteistä. Tässä tutkimuksessa käytetään tutkimusaineistona erilaisia tekstejä, uutisia ja artikkeleita.

Laadullisessa tutkimuksessa tarkastellaan ihmisten maailmaa merkitysten maailmana (Pitkäranta 2014, 9). Varto (1992) toteaa, että merkitykset ilmenevät ihmisten toiminnan mukaan, päämäärien asettamisina, suunnitelmina yhteisöjen toiminnasta ja muina vastaavina ihmisestä lähtöisin olevina ja ihmiseen päätyvinä tapahtumina (Pitkäranta 2014, 111). Anttilan (2006) mukaan laadullinen tutkimus on tilannesidonnaista ja ainutkertaista, jossa tilannesidonnaisuuden ymmärtäminen on tärkeää myöhemmin tutkimuksessa tehdyille tulkinnoille. Se, miten jokin asia tai ilmiö liittyy ympäristöön, on olennaista tilannesidonnaisuuden kannalta. Tilannesidonnaisuuden avulla voidaan ymmärtää, miten ja millaisiin sosiaalisiin yhteyksiin tai ympäristötekijöihin tutkittava ilmiö liittyy. (Pitkäranta 2014, 27.)

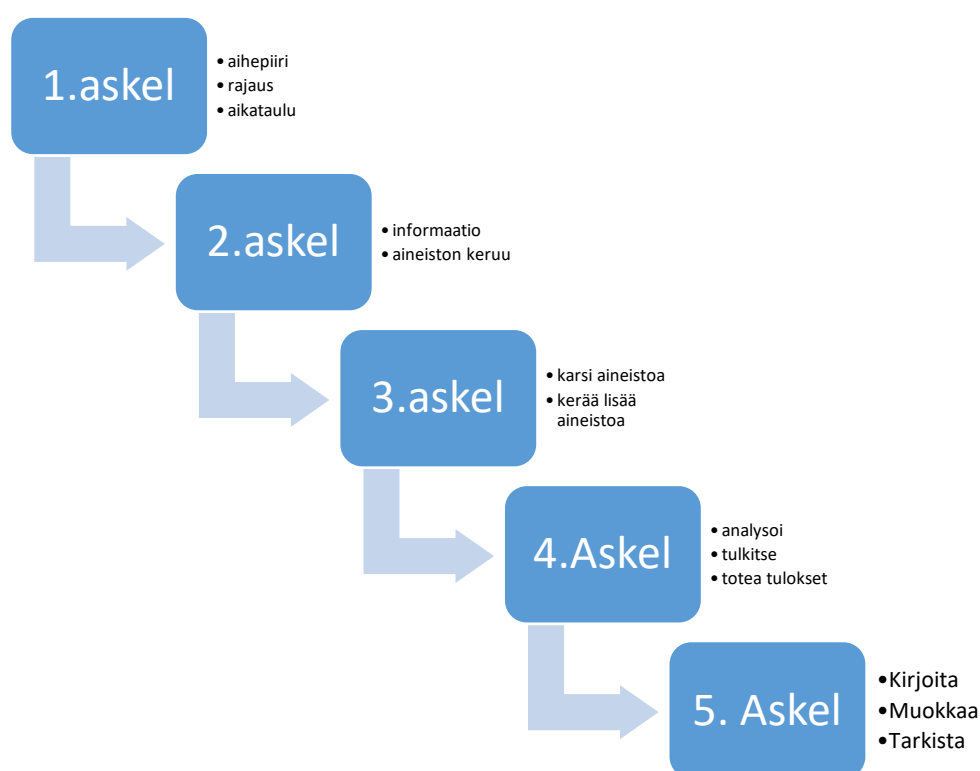
Tässä tutkimuksessa kerätään ja tutkitaan valmiita dokumentteja, joita ovat joukkotiedotuksen tuotteet eli sanoma- ja aikakauslehdet sekä mediatekstit, asiakirjat, kuvat ja kirjat (Pitkäranta 2014, 96). Rahastojen tietojen pohjana käytetään Nordnetin tietoja rahastoista, rahastokirjallisuutta, kansallisista ja kansainvälisistä tapahtumista kertovia lähteitä. Työssä hyödynnetään myös uutisia ja artikkeleita, jotka liittyvät aihealueeseen sekä kansainvälisiin ja kansallisiin tilanteisiin.

Laadullisen tutkimuksen tavoitteena on tutkittavan ilmiön selittäminen, tulkinta ja ymmärtäminen. Tutkimuksen tutkimusprosessin painopiste sijaitsee teorian, käsitteistön ja aineiston vuorovaikutuksessa. (Pitkäranta 2014, 33.) ”Laadullista

tutkimusprosessia voi luonnehtia myös eräänlaiseksi tutkijan oppimisprosessiksi, jossa koko tutkimuksen ajan pyritään kasvattamaan tutkijan tietoisuutta tarkastelevana olevasta ilmiöstä ja sitä ohjailevista tekijöistä” (Lincoln & Guba 1985). On siis luonnollista, että tutkimusprosessin edetessä tutkijan näkemys ja tulkinta kehittyvät. Tästä johtuvaa vaihtelua ei voida pitää puutteena vaan tutkimukseen liittyvänä luontaisena elementtinä. (Kiviniemi 2018, Osa 1.)

4.3 Tutkimuksen toteutus

Alla olevassa kuviossa 6 käydään läpi tämän tutkimuksen toteutusprosessia. Ensiksi valitsin aihepiirin, jonka rajasin sopivaksi, ja suunnittelin tutkimukselle aikataulun. Toiseksi keräsin aineiston ja muun tarpeellisen informaation tutkimuksen aiheesta. Kolmas askel oli aineiston läpi käyminen ja karsiminen sekä tarpeellisen aineiston lisääminen. Neljäntenä askeleena analysoin ja tulkitsin tutkimusaineistoa ja esittelin tutkimuksen tulokset. Viimeiseksi kirjoitin ja muokkasin tekstiä sekä tarkistin työn.

Kuvio 6. Tutkimusprosessin viisi vaihetta (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2009, 64).

Tämän opinnäytetyön teoriaosuudessa johdatetaan lukija opinnäytetyön aiheeseen ja käydään läpi tutkimuksessa käytettyjä käsitteitä. Teoriaosuuden tieto on peräisin tutkimuksista ja muista laadukkaista lähteistä. Työn tutkimusosiossa analysoidaan tutkimusaineistoa ja pohditaan tulevaisuuden näkymiä.

5 Tutkimuksen tulokset

Tässä luvussa haetaan vastauksia tutkimuskysymykseen aikaisemmin esitettyjen lukujen perusteella eli miten tutkittavat rahastot ovat kehittyneet vuodesta 2010 vuoteen 2020. Lisäksi tässä luvussa käydään läpi niitä syitä, mitkä ovat johtaneet rahastojen kehityksien muutoksiin ja pohditaan, onko lainkaan merkittäviä tapahtumia, joilla voitaisiin selittää rahastojen kehityksien muutoksia.

Rahastojen kehityksestä kertovien kuvioiden x-akselilla on kerrottu tarkasteluajanjakso vuosina ja y-akselilla on nähtävissä rahastojen kehitys prosentteina. Kuviot kertovat, kuinka paljon rahaston arvo on noussut 10 vuodessa. Rahastojen kehityksestä kertovat kuviot, on otettu Nordnet.fi -sivustolta heinäkuussa 2020.

5.1 Nordnet Indeksirahasto Suomen kehitys

Nordnet Indeksirahasto Suomen kehityksessä on ollut paljon ylä- ja alamäkiä kuten kuviosta 7 on huomattavissa. Rahaston kehityksestä kertoo kuvio 7, joka alkaa vasta vuodesta 2014. Rahaston kokonaiskehitys on ollut viidessä vuodessa 53,73 % (Nordnet 2020). Kuvion jälkeen esitetään kansallisiin ja kansainvälisiin tapahtumiin liittyviä uutisia ja artikkeleita, jotka mahdollisesti ovat vaikuttaneet Nordnet Indeksirahasto Suomen kehitykseen.

Kehitys

⊕ Vertaa

Kuvio 7. Nordnet Indeksirahasto Suomen kehitys (Nordnet 2020).

Huhtikuussa 2015 uutisoitiin Suomen suurimmasta yritysostosta. Nokia osti Alcatel Lucentin. Kaupan suuruus on 15,6 miljardia euroa. Tämä osto toteutui osakevaihdoilla. (Pantsu 2015.) Yritysostoihin liittyvät uutiset vaikuttavat osakkeiden hintoihin merkittävästi. Kuviosta 7 on huomattavissa vuoden 2015 aikana tapahtuneesta noin 25 prosenttiyksikön noususta. Tämä on yksi rahaston kehitykseen vaikuttaneista tekijöistä.

Yhdysvallat on Suomen kolmanneksi tärkein vientikumppani, joten kaupankäynnin kannalta suhteet Yhdysvaltoihin ovat tärkeitä. Donald Trumpin noustessa valtaan Yhdysvalloissa tammikuussa 2017, kaupankäynnillä oli mahdollisuudet vaarantua kauppasodan takia. Donald Trump oli kritisoinut vapaakauppasopimuksia ja tästä johtuen mahdolliset kauppasodat ja tullit vaikuttivat Suomen vientiin. (Mikkonen 2016.) Aamulehden uutisessa (2017) on kerrottu analyytikoiden arvelleen Trumpin aiheuttavan kansainvälisiin kauppasopimuksiin epävarmuutta. Pörssit odottivat näitä konkreettisia toimia, jonka takia osakekurssien nousu oli maltillisempaa. (Aamulehti 2017.) Rahaston kehitys on ollut maltillista 50 %:n tasolla vuonna 2017 kuvion 7 mukaisesti.

Vuonna 2018 toukokuussa uutisoitiin Venäjän poliittisen epävakauden vaikuttaneen suomalaisiin yhtiöihin. Rajusti heikentynyt rupla vaikutti monien suomalaisyrityksien alkuvuoden tuloksiin, sillä suurin osa yrityksien liikevaihdosta tulee Venäjältä. ”Vaikutukset tulevat suoraan ruplan heikkenemisestä ja välillisesti jännitteiden aiheuttamana yleisenä epävarmuutena, joka voi lykätä vasta viriämään lähteneistä investoinneista ja leikata kulutusta” arvioi Petri Vuorio. (Vuorio 2018; Saarinen 2018.) Kuvion 7 mukaan toukokuussa 2018 rahaston kehitys on pysähtynyt ja jäänyt alle 75 %:n tason. Tämä on mahdollisesti ollut yksi kehityksen pysähtymiseen vaikuttavista tekijöistä.

Heinäkuussa 2018 uutisoitiin Yhdysvaltojen ja Kiinan välisestä kauppasodasta, joka oli alkanut jo tammikuussa 2018. Yhdysvallat asetti tariffit kiinalaisille pesukoneille ja aurinkopaneeleille. Kiinan kauppaministeriön edustajan Gao Fengin mukaan Yhdysvaltojen asettamat tullit vaikuttavat globaalisti. Suomen viennin rakenne oli erityisen haavoittuvainen tämän kauppasodan takia, koska Valtionvarainministeriön arvion mukaisesti globaalit häiriöt tavara- ja arvoketjuissa vaikuttaisivat Suomen taloudelliseen kasvuun, sillä Suomen viennin määrä on noin 40 % bruttokansantuotteesta. (Soisalon-Soininen 2018.) Kuvioista 7 on huomattavissa vuoden 2018 lopulla notkahdus, joka todennäköisesti johtuu osaltaan myös tästä.

Vuoden 2019 lopulla alkanut covid-19-pandemia vaikutti Suomen Indeksirahaston kehitykseen suuresti tekemällä jyrkän loven indeksirahaston kehitykseen. Sakari Heikkinen (2020) totesi artikkelissaan, että Suomessa työvoiman tarjonta heikkeni väliaikaisesti covid-19 sairastuneiden työntekijöiden takia. Tällä on ollut merkitystä mainittuihin covid-19 talousvaikutuksiin. Sairastuessaan työvoima ei pääse tekemään töitä, minkä johdosta projektien valmistuminen hidastuu. Myös Tiina Ellilä (2020) totesi covid-19-pandemian aiheuttaneen arvon sukelluksen moneen rahastoon. Matti Hirvonen (2020) totesi, että Suomi elpyi covid-19-pandemiasta selkeästi Yhdysvaltoja heikommin. Myös Eurooppa on jäänyt jälkeen (Ellilä 2020). Kuvion 7 mukaan, Indeksirahasto Suomen kehitys laski vuoden 2019 kehityksestä yli 65 prosenttiyksikköä covid-19-pandemian johdosta.

5.2 Nordnet Indexfond Sverige kehitys

Nordnet Indexfond Sverige -rahaston kehityksestä kertoo kuvio 8. Kuvio alkaa vuodesta 2010. Kuviosta 8 huomataan, että rahaston kehitys on ollut epätasaista. Rahaston kokonaisarvo on noussut kymmenessä vuodessa 149,70 % (Nordnet 2020). Kuvion alla on käyty läpi kansallisiin ja kansainvälisiin tapahtumiin liittyviä uutisia ja artikkeleita, jotka mahdollisesti ovat vaikuttaneet Nordnet Indexfond Sverige rahaston kehitykseen.

Kuvio 8. Nordnet Indexfond Sverige kehitys (Nordnet 2020).

Kuten kuviosta 3 huomataan, Nordnet Indexfond Sverige -rahaston omistus on jopa 40 % kiinni teollisuustuotteissa ja palveluissa. Ruotsilla on runsaasti luonnonvaroja, kuten puuta, mineraaleja ja vesivoimaa. Ruotsin talous on erittäin riippuvainen näiden luonnonvarojen viennistä. Runsaat luonnonvarat ovat mahdollistaneet teollisuuden kehittämisen, joka on johtanut Ruotsin korkeaan elintasoon ja hyvään hyvinvointijärjestelmään. Ruotsi on teollisuuden edelläkävijä. (Globalis 2018.) Ruotsin vakaa ja kehittynyt talous näkyy kuvion 8 indeksin kehityksessä. Vuodesta 2012 vuoteen 2014 rahasto on kehittynyt 50 prosenttiyksikköä.

Vuonna 2010 Ruotsin valtiopäivät hyväksyivät vanhojen ydinreaktoreiden korvaamisen uusilla ydinreaktoreilla. Tämä siis merkitsi sitä, että Ruotsissa alettiin rakentamaan uutta ydinvoimaa. (Yle 2010.) Tämä toi lisää työpaikkoja ja talouskasvua. Tämä on yksi syy rahaston vahvalle kehitykselle kuvion 8 mukaisesti.

Joulukuussa 2010 Ruotsissa koettiin maan ensimmäinen terrori-isku. Nuori aikuinen mies räjäytti itsensä keskellä Tukholman ydinkeskustaa ja aiheutti vaaraa sivullisille. (Kauhanen 2010.) Terrori-iskut luovat epävarmuutta maan sisällä ja muissa maissa.

Vuonna 2012 on uutisoitu, että Ruotsin talous on kehittynyt hyvin sen tuottavuuden takia. Julkisen talouden osuus Ruotsin taloudesta on suuri, mutta sitä on kasvatettu ilman suurempaa velkaantumista (Helenius 2012). Talouskasvua Ruotsiin tuo työvoiman kasvu. Tähän vaikuttavat väestörakenteen maltillinen vanheneminen. Ruotsissa on tehty aktiivista siirtolaispolitiikkaa vuosikymmeniä, mikä mahdollistaa sen, että veronmaksajien suhde vanhusväestöön on parempi kuin Suomessa. (Kalmi 2012.) Ruotsin väkiluku on kymmenen vuoden aikana kasvanut keskimäärin sadallatuhannella ihmisellä joka vuosi vuodesta 2010 vuoteen 2020 mennessä. Tämä tarkoittaa sitä, että Ruotsin väkiluku on kasvanut kymmenessä vuodessa noin miljoonalla. Väestön kasvua selittää runsas maahanmuutto. Jopa 73 % väestönkasvusta selittyy maahanmuutolla. (Nurminen 2020.) Kuvioista 8 huomataan, että rahaston kehitys on ollut vahvaa ja tasaista. Vuodesta 2010 vuoteen 2020 rahaston arvo on noussut, mikä johtuu vakaasta taloudesta.

Joulukuussa 2014 Ruotsin hallitus kaatui, kun valtiopäivien äänestyksessä hallituksen budjettiesitystä ei hyväksytty. Äänestyksen voitti oppositiossa olevien porvaripuolueiden esitys. Tämä aiheutti hallituskriisin, sillä sosiaalidemokraattien pääministeri Stefan Löfven kieltäytyi budjetin uudelleen avaamisesta tai opposition mukaan toimimisesta. Poliittinen epävarmuus näkyy rahaston kehityksessä. (Turun Sanomat, 2014.) Joulukuussa 2014 rahaston kehityksessä on havaittavissa pieni lovi (kuvio 8).

Jari Gustafsonin (2017) kolumnissa kerrotaan, että Ruotsissa julkisen talouden kestävyyskykyä tukee hidastunut velkaantuneisuus ja EU:n korkein työllisyysaste 15–64-vuotiaiden keskuudessa. Ero Suomen työllisyysasteeseen on jopa 7%, joten Ruotsilla on paremmat mahdollisuudet huolehtia hyvinvointiyhteiskunnan rahoituksesta ja näin ollen ikääntyvästä väestöstä. Ruotsissa on myös parempi talouskehitys, mikä johtuu pitkälti elinkeinoelämän monipuolisuudesta ja palveluviennin suuresta kasvusta. (Gustafsson 2017.)

Vuonna 2019 joulukuussa Juha-Pekka Raeste (2019) kirjoittaa artikkelissaan, että Ruotsin teollisuuden tuotanto on laskenut kuluneen vuoden lokakuussa jopa 3 %. Ruotsin Indeksirahaston omistus on jakautunut vahvasti teollisuuden alalle, joten teollisen tuotannon väheneminen tuo myös indeksiin laskua. Paperi- ja selluteollisuuteen vaikuttaa merkittävästi ihmisten käyttäytyminen. Internet, iPad ja median nopea digitalisoituminen ovat heikentäneet paino- ja kopiopaperin kysyntää. Toisaalta ihmisten ekologiset valinnat näkyvät muun muassa hygieniapapereissa ja pakkausmateriaaleissa, mikä kasvattaa sellun kysyntää. Sellun kysynnän kasvu tarkoittaa sellutehtaiden lisääystä. Monet investoinnit suuntautuvat muualle, esimerkiksi Kiinaan ja Latinalaiseen Amerikkaan. (Wahlroos 2019, 158–159.) Indeksien vahva teollisuuspainotteisuus pitää rahaston hyvässä kehityksessä (kuvio 8).

Lisäksi vuoden 2019 lopulla alkanut covid-19-pandemia on tuonut suuren ja jyrkän laskun indeksiin. Tiina Ellilän (2020) artikkelin mukaan arvopaperimarkkinoilla osakerahastot romahtivat jopa 30 %. Tämä romahdus näkyy kuviosta 8.

5.3 Handelsbanken Eurooppa Indeksien kehitys

Handelsbanken Eurooppa Indeksi -rahaston kehitystä vuodesta 2010 vuoteen 2020 havainnollistaa kuvio 9. Rahaston kehitys on ollut maltillista. Vuonna 2015 on tullut suuri romahdus eikä rahasto ole kehittynyt tasaisesti. Rahaston kokonaisarvo on noussut 97,12 % kymmenessä vuodessa (Nordnet 2020). Euroopan alueen talouskasvuun vaikuttaa korkea verotusaste, joka on

hitaampaa kuin esimerkiksi Yhdysvalloissa (Wahlroos 2019, 213). Kuvion alla pohdittu ja kerrottu artikkeleista ja uutista, jotka kertovat tapahtumista maailmalta ja niiden mahdollisista vaikutuksista Handelsbanken Eurooppa Indeksirahaston kehitykseen.

Kehitys

⊕ Vertaa

10 vuotta
+97,12%

Kuvio 9. Handelsbanken Eurooppa Indeksinkin kehitys (Nordnet 2020).

Elokuussa 2010 Kauppalehti on uutisoinut, että jalkapallon MM -kilpailut heijastuvat edelleen osakekursseihin. Jalkapallon MM-kilpailut järjestettiin kesäkuussa 2010 Etelä-Afrikassa, josta lähti juomajätti Anheuser-Busch InBevin osakkeiden arvot nousuun. Ihmisten alkoholinkäyttö jalkapallon MM-kilpailujen aikana kasvatti myyntiä niin paljon, että se heijastui eurooppalaisten osakkeiden nousuun kaksi kuukautta kisojen jälkeenkin. (Peltola 2010.) Kehitys on ollut nousujohteista vuoteen 2011 asti (kuvio 9).

Vuonna 2010 käy ilmi, että Euroopan unionin kaksi jäsenvaltiota, Kreikka ja Kypros, ovat jättäneet velkojaan maksamatta. Myös neljän muun valtion joukkolainojen korkoerot ovat kasvaneet suuriksi. Tämän takia on jouduttu tekemään poikkeuksellisia toimenpiteitä Euroopan julkisen talouden hoidossa ja poliittisessa ohjauksessa. (Wahlroos 2015, 70.) Tästä huolimatta kuvio 9

mukaisesti indeksi on ollut loivassa nousussa ja on tapahtunut noin 10–20 prosenttiyksikön kehityksen muutos vuodesta 2010 vuoden 2011 puoliväliin asti.

Huhtikuussa 2010 Euroopan lentoliikenne koki pahan takaiskun tulivuoren purkauduttua Islannissa. Useita lentokenttiä jouduttiin sulkemaan suuren tuhkapilven takia. Tuhkapilvestä muodostui lentokoneiden moottoreille vaarallisia lasimaisia kiteitä ja hengitykselle vaarallisia kaasuja. (Aunila & Jegorow 2010.) Lentoja peruttiin Euroopassa, mikä johti monien lentoyhtiöiden kuten Ryanarin, EasyJetin, Air Francen, Lufhansan ja Finnairin osakkeiden arvojen syöksymiseen (MTV3 2011).

Euroalueen talouskasvu pysyi maltillisena finanssikriisin jälkeen ja hidastui edelleen vuosina 2012–2014. Eurooppaa horjutti PIIGS-valtioiden, joita ovat Portugali, Irlanti, Italia, Kreikka ja Espanja, velkakriisi, jonka huipentumana olivat Kreikan velkajärjestelyt. (Wahlroos 2019, 98; Romel 2016.) Kuvioista 9 on huomattavissa vuosien 2012–2014 välillä heikkoa, maksimissaan 20 prosenttiyksikön kehitystä.

Marraskuussa 2015 tapahtui terrori-isku Pariisin keskustassa. 129 ihmistä kuoli ja 352 haavoittui. Terrori-iskut vaikuttivat matkailuun ja matkailusta riippuviin aloihin. Ihmiset peruuttivat matkojaan Pariisiin. (Eronen 2016.) Marraskuun kohdalla vuonna 2015 on havaittavissa pieni notkahdus kuvion 9 mukaan.

Helmikuussa 2016 Iso-Britanniassa ilmoitettiin, että äänestys Euroopan unionin jäsenyydestä järjestetään 23.6.2016. Kesäkuun kansanäänestyksessä 51,9 % Iso-Britannian kansalaisista äänesti EU-eroa. Vuonna 2019 Iso-Britannian erosopimus vaati parlamentin hyväksynnän, jota äänestettiin moneen otteeseen, sillä usein äänestyksen tulos oli kieltävä. Iso-Britannia sai lisää aikaa erosopimuksen hyväksymiseen. Tammikuussa 2020 se erosi Euroopan unionista. (Eduskunta 2020.) Iso-Britannian ero Euroopasta on vaikuttanut Finanssikonserni Nordean mukaan erityisesti Saksan talouteen, sillä Iso-Britannia on erittäin tärkeä kauppakumppani Saksalle. Lisäksi Euroopan alueen suurimmat taloudet, Saksa ja Iso-Britannia, ovat olleet vaikeuksissa vuonna

2019. (Raeste 2019.) Brexitin vaikutus on huomattavissa kuviosta 9, sillä vuoden 2016 aloitus on ollut tasainen, ei nousua, ei laskua.

Tammikuussa 2017 on uutisoitu osakekurssien nousseen Trumpin aloittaessa virassaan Yhdysvaltain presidenttinä. Uutisessa kerrotaan, että markkinoilla odotellaan Trumpin ensimmäisiä päätöksiä, mutta samalla ollaan epävarmoja tulevista kauppasopimuksista. (Aamulehti 2017.) Tämän vaikutus on huomattavissa kuviosta 9.

Lokakuussa 2019 on uutisoitu eurooppalaisten osakkeiden olevan houkuttelevia, vaikka Eurooppa on ollut vaikeuksissa. Uutisen mukaan osakkeet ovat tuottaneet vuonna 2019 Yhdysvalloissa paremmin kuin Euroopassa. Pictetin strategian mukaan Brexitin takia brittiläiset osakkeet ovat globaalissa hintavertailussa halvimpia ja punta on aliarvostettu. (Melander 2019.)

Covid-19-pandemia on romahduttanut Handelsbanken Eurooppa Indeksirahaston kehityksen vuoden 2020 alussa, kuten kuviosta 9 on huomattavissa. Tiina Ellilän (2020) artikkelin mukaan Euroopassa ostopääällikköindeksit ovat toipuneet pandemiasta hyvin, mutta edelleen nousevien koronavirustartuntojen määrä asettaa kysymysmerkkejä rahaston elpymiseen ja loppuvuoden kehitykseen.

5.4 Handelsbanken USA Indeksirahaston kehitys

Handelsbanken USA Indeksirahaston kehitys on ollut tasaisen nousujohteista vuodesta 2011 vuoteen 2020 kuvion 10 mukaisesti. Kehityksessä ei ole havaittavissa merkittäviä nousuja tai laskuja. Yhdysvaltojen talouteen ja sitä kautta Handelsbanken USA Indeksirahaston kehitykseen vaikuttavat suuresti maailmanlaajuinen politiikka ja vaikutusvaltaisten ihmisten, esimerkiksi eri maiden presidenttien ja pääministereiden, teot, puheet ja keskinäiset suhteet muiden maiden päämiehiin. Tämän takia rahaston kehityksessä on otettu huomioon Yhdysvaltojen poliittiset epävarmuudet. Rahaston kokonaisarvo on noussut yhdeksässä vuodessa peräti 300 %. (Nordnet 2020.)

Kehitys

⊕ Vertaa

Kuvio 10. Handelsbanken USA Indeksi -rahaston kehitys (Nordnet 2020).

Vuonna 2010 osakeindekseihin on vaikuttanut Euroopan velkakriisi, USA:n työllisyyden huono kehitys ja Kiinan hidas talouskasvu. Heinäkuussa 2010 Yhdysvalloissa on ollut huoli talouden elpymisestä teollisuustuotannon ja asuntokauppojen heikkojen tilastotietojen takia. (Erkko 2010.) Myös vuonna 2010 Barack Obama perusti terveydenhuoltoon liittyvän ObamaCare:n, mikä oli asetus potilassuojasta ja edullisesta terveydenhuollosta. (Amadeo 2020.) ObamaCare:n vaikutus talouteen on ollut hyvä talouden kasvukausi, jota on edistänyt työttömyyden lasku ja yli 300 miljardin lisätulot vuosittain (Mulligan 2016). Kuvio 10 havainnoi rahaston kehitystä vasta vuodesta 2011, mutta tämä on vaikuttanut rahaston taustalla ennen vuotta 2011.

Vuoden 2010 elokuussa Yhdysvaltojen presidentti Barack Obama ja Venäjän presidentti Dmitri Medvedev allekirjoittivat ydinaseiden vähentämiseen liittyvän historiallisen sopimuksen. Yhdysvallat ja Venäjä, joilla on 90 % maailman ydinaseista, sitoutuivat vähentämään ydinaseitaan kolmanneksella. Sopimus oli tärkeä maailman ydinturvallisuuden puolesta, ydinaseiden leviämisen estämiselle ja Yhdysvaltojen ja Venäjän suhteille. (Miller, Nies & Khan 2010.)

Vuonna 2013 Yhdysvaltojen Detroitista tuli Yhdysvaltojen kahdeksas kaupunki, joka teki vararikon. Se ei pystynyt enää maksamaan velkojaan kesäkuussa 2013 (Wahlroos 2015, 70). Detroit on Yhdysvaltojen historian suurin kaupunki, joka teki vararikon. Detroitin hätätilanteiden päällikkö Kevyn Orr teki päätöksen konkurssista, kun hän ei onnistunut välittämään kauppaa kaupungin joukkovelkakirjojen haltijoiden ja eläkerahastojen välillä. (Rushe 2013.) Tämän tapahtuman vaikutus indeksin kehitykseen on ollut pieni. Kuviosta 10 on huomattavissa pieni notkahdus, mikä voi johtua tästä mutta täyttä varmuutta asiasta ei ole.

Joulukuussa 2014 Yhdysvaltojen presidentti Barack Obama määräsi palauttamaan diplomaattisuhteet Kuubaan. Tämä oli historiallinen tapahtuma, sillä Yhdysvaltojen ja Kuuban välinen kauppasaarto tuli voimaan 1960, ja silloin katkesivat myös diplomaattisuhteet Yhdysvaltoihin. Obama yritti muuttaa maiden välisiä suhteita jo vuonna 2011, mutta epäonnistui siinä. Diplomaattisuhteiden parantuminen helpotti matkustusta perheiden välillä, esiintyjien työskentelyä ja ammatillisen koulutuksen ja uskonnollisen toiminnan edistämistä. Lisäksi yhdysvaltalaiset saivat tuoda tupakkaa ja alkoholituotteita Kuubasta. (Baker 2014.) Kuviosta 10 on havaittavissa vahvaa kehitystä ylöspäin vuoden 2014 lopusta ja vuoden 2015 alkuun. Rahasto kehittyi joulukuusta 2014 tammikuuhun 2015 noin 9 prosenttiyksikön verran kuvion 10 mukaisesti.

Lokakuussa 2016 Henna Mikkonen on kirjoittanut artikkelissaan, että USA:n presidentinvaalit tulevat vaikuttamaan USA:n talouteen. USA:n luottoluokitukseen vaikuttaa Trumpin menolupausten toteutuminen eli verojen laskeminen, joka johtaisi menojen rahoittamisen velkarahalla. (Mikkonen 2016.) Donald Trump voitti Yhdysvaltojen presidentinvaalit marraskuussa 2016 (Saarikoski 2016). Aamulehden uutisessa (2017) on kerrottu analyytikoiden arvelevan Trumpin aiheuttavan kansainvälisiin kauppasopimuksiin epävarmuutta. Pörssit odottivat näitä konkreettisia toimia, jonka takia osakekurssien nousu oli maltillisempaa. (Aamulehti 2017.) Trumpin voitto Yhdysvaltojen presidentin vaaleissa nosti lääkeyhtiöiden kurssuja marraskuussa 2016 (Hurmerinta 2016). Handelsbanken USA Indeksi -rahaston omistukset ovat jakautuneet 16,4 % terveydenhuoltoon, joten Trumpin voitto nostaa myös

indeksirahaston tuottoa, kun lääkeyhtiöiden kurssit ovat nousussa. Marraskuussa 2016 rahaston kehitys on noussut arviolta 24 prosenttiyksikköä. Tämä on huomattavissa kuviosta 10.

Yhdysvaltojen presidentin vaaleista on tehty paljon tilastoja, ja tilastojen mukaan sijoitusmarkkinat yleensä kannattavat republikaanien politiikkaa. Republikaanipresidenttien valtakausilla osakemarkkinat ovat kuitenkin kehittyneet heikommin kuin demokraattipresidenttien kausilla. (Hämäläinen & Oksaharju 2016, 126.) Vuoden 2016 jälkeen rahaston kehityksessä on huomattavissa kuvion 10 mukaisesti epätasaista kehitystä, mutta kuitenkin suurimmalta osalta nousujohteista. Vuonna 2016 maailmantalous kasvoi ja sitä tuki Kiinan kasvava kulutus ja kysyntä. Donald Trumpin presidenttiys käänsi osakekurssit nousuun verouudistuksen avulla jopa kahdeksi vuodeksi. (Wahlroos 2019, 19.)

Elokuussa 2017 Aamulehti on uutisoinut, että Yhdysvaltojen ja Pohjois-Korean välinen sanasota on heiluttanut ja hermostuttanut markkinoita ja pörssiä (Aamulehti 2017). Maiden kansainväliset ja keskinäiset suhteet aiheuttavat poliittista epävarmuutta. Kuviosta 10 on huomattavissa pieni 10 prosenttiyksikön notkahdus elokuussa 2017.

Elokuussa 2018 Yhdysvallat asetti uusia pakotteita Venäjää vastaan. Tämä vaikutti enemmän Venäjän ruplan arvoon, mutta luo kuitenkin epävarmuutta Yhdysvalloissa. (Urpelainen 2018.) Tämä tapahtuma ei suoranaisesti vaikuta rahaston kehitykseen kuvion 10 perusteella.

Vuonna 2018 on uutisoitu Yhdysvaltojen ja Kiinan kauppasodan alkaneen. Kauppasodalla tarkoitetaan Yhdysvaltojen ja Kiinan 25 %:n tullien asettamista tavarakaupassa. Yhdysvallat myös uhkasi asettaa kymmenen prosentin tullit 200 miljardin dollarin edestä kiinalaisille tavaroille, ellei Kiina lopettaisi yhdysvaltalaisien tuotteiden ja teknologian kopioimista. Kiina uhkaili Yhdysvaltoja takaisin omilla tulleillaan. Tulleilla oli laaja vaikutus myös globaalisti. Kiinasta Yhdysvaltoihin liikkuvat tuotteet ovat 59 % ulkomaalaisten yhtiöiden Kiinassa valmistamia tuotteita. Jos tämä kauppasota olisi kärjistynyt entisestään, uusia

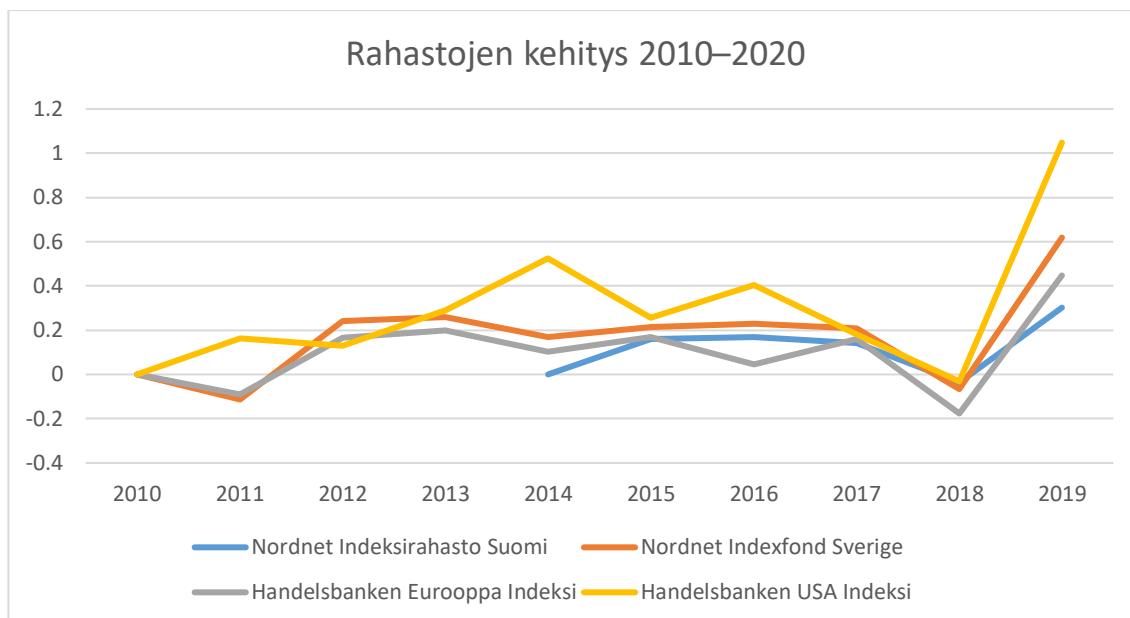
tulleja nousisi EU:n ja Yhdysvaltojen välille. (Soisalon-Soininen 2018.) Rahaston kehitys on laskenut noin 15 prosenttiyksikköä vuoden 2018 tammikuusta huhtikuuhun kuvion 10 mukaan.

Lokakuun loppupuolella vuonna 2018 on uutisoitu Amazonin ja Alfabetin kurssien notkahtaneen. Amazonin verkkokauppamyynä on heikentynyt ja Alfabetin mainoksissa myynti on ollut heikkoa edellisvuoteen verrattuna. (Järvenpää 2018.) Handelsbanken USA Indeksi -rahaston varoja on sijoitettu molempiin, sekä Amazoniin että Alfabetiin. Tämä on osaltaan vaikuttanut indeksin pieneen 20 prosenttiyksikön notkahdukseen, kuten kuviosta 10 on huomattavissa.

Kuten kuviosta 10 nähdään, vuonna 2020 covid-19-pandemia on tehnyt suuren loven Handelsbanken USA Indeksirahaston kehitykseen. Rahasto on kuitenkin elpynyt nopeasti. Tiina Ellilän (2020) artikkelin mukaan osakerahastot romahtivat pahimmillaan 30 %, mutta varsinkin Yhdysvalloissa talouden elpyminen on ollut nopeaa. kuvion 10 mukaan rahaston kehitys tippui yli 100 prosenttiyksikköä.

5.5 Rahastojen kehityksen vertailua

Alla olevasta kuviosta 11 selviää rahastojen kasvukehitys vuosittain. Y-akseli kertoo prosenttimääräisen muutoksen ja x-akseli kuvaa vuosia. Nordnet Indeksirahasto Suomen kehitys alkaa vuodesta 2014. Kuvion 11 arvot on saatu tutkimalla vuoden alun ja lopun välistä kehitystä.

Kuvio 11. Rahastojen vuosittainen kehitys (Nordnet 2020).

Nordnet Indeksirahasto Suomi on kehittynyt maltillisesti kuviosta 11 katsottuna. Vuosina 2015–2016 on tapahtunut nopeaa ja hetkellistä kehitystä. Vuoden 2015 kasvunopeus on ollut positiivinen 16 prosenttiyksikköä ja vuoden 2016 kasvu 17 prosenttiyksikköä. Näinä vuosina Nokia osti Alcatel Lucentin. Yrityskaupat vaikuttavat rahastojen kehitykseen. Vuosien 2017 ja 2018 kehitys on ollut heikompaa kuin vuosina 2015 ja 2016. Vuoden 2017 kehitys oli 14 prosenttiyksikköä, kun taas vuoden 2018 kehitys oli negatiivista -3 prosenttiyksikköä. Vuonna 2017 Donald Trump nousi valtaan Yhdysvalloissa, Venäjän poliittiset epävakaudet vaikuttivat suomalaisiin yrityksiin ja Yhdysvaltojen ja Kiinan välille syttyi kauppasota, joka vaikutti omalla tavallaan rahaston kehitykseen. Heikon vuoden 2018 jälkeen, vuosi 2019 oli paras kasvunopeudeltaan. Vuoden 2019 kasvunopeus oli positiivista 30,22 prosenttiyksikköä. Vaikka vuosi 2019 oli rahaston kehityksen näkökulmasta paras, vuoden lopussa alkanut covid-19-pandemia antoi heikon lähdön vuodelle 2020.

Nordnet Indexfond Sverige -rahaston kehitys on ollut hyvin samankaltainen kuin Handelsbanken Eurooppa Indeks -rahaston kehitys. Kuvion 11 mukaisesti vuoden 2011 kehitys on ollut negatiivinen, -11 prosenttiyksikköä, kun taas vuoden 2012 kehitys on ollut positiivinen 24 prosenttiyksikköä. Nousujohteista kehitystä

on jatkunut vuoden 2013 asti, jolloin kehitys on ollut 26 prosenttiyksikköä. Kehitys on heikentynyt vuonna 2014, jolloin kehitys on ollut tippunut ja ollut 17 prosenttiyksikköä. Ruotsin hallitus kaatui loppuvuodesta 2014 ja loi poliittista epävarmuutta. Tämä on mahdollisesti vaikuttanut rahaston loppuvuoden kehitykseen. Vuoden 2015 kehitys on ollut nousujohteisempaa, noin 22 prosenttiyksikköä, ja tätä on jatkunut vuoteen 2016 asti. Vuoden 2016 kehitys oli noin 23 prosenttiyksikköä. Vuodet 2017 ja 2018 ovat olleet kehitykseltä heikkoja. Vuoden 2017 kehitys oli vain noin 21 prosenttiyksikköä, kun taas vuoden 2018 kehitys oli -6,5 prosenttiyksikköä. Vuoden 2019 kehitys on ollut paras yllä olevien vuosien kehityksistä. Kehitys oli jopa 61 prosenttiyksikköä. Rahaston kehitykseen on vaikuttanut teollisuuden hyvät ja huonot kaudet, Ruotsin siirtolaispolitiikka, työvoiman lisääntyminen, väestön maltillinen vanheneminen ja covid-19-pandemia.

Handelsbanken Eurooppa Indeksi -rahaston kehitys on maltillista, samankaltaista kuin Nordnet Indexfond Sverige -rahaston kehitys. Kuviosta 11 nähdään, että vuonna 2011 kehitys jäi negatiiviseksi sen ollessa noin -9 prosenttiyksikköä. Kehitykseen on mahdollisesti vaikuttanut vuonna 2010 alkanut finanssikriisi. Vuoden 2012 kehitys oli positiivista 16 prosenttiyksikköä. Nousujohteinen kehitys jatkui vuonna 2013 kehityksen ollessa noin 20 prosenttiyksikköä. Kuitenkin vuonna 2014 kehitys jäi 10 prosenttiyksikköön. Vuoden 2015 kehitys oli noin 17 prosenttiyksikköä, mutta vuosi 2016 oli erittäin heikko, kehitys oli vain 4,5 prosenttiyksikköä. Kehitys parani ja vuoden 2017 kehitys oli 16 prosenttiyksikköä. Donald Trump nousi valtaan Yhdysvalloissa vuonna 2017. Tällä oli laaja vaikutus kansainvälisesti osakekursseihin. Vuosi 2018 oli vuosista heikoin. Kehitys oli negatiivinen, -18 prosenttiyksikköä kuvion 11 mukaisesti. Vuoden 2018 ollessa heikoin, vuosi 2019 oli kehitykseltään paras, jolloin kasvukehitys oli 45 prosenttiyksikköä. Vuoden 2019 loppua varjosti covid-19-pandemia, minkä takia vuoden 2020 kehitys alkoi heikoista luvuista.

Handelsbanken USA Indeksi rahaston kehitysnopeus on ollut maltillista, mutta erot vuosien välillä ovat olleet suuria kuvion 11 mukaan. Vuoden 2011 ja 2012 kehitysnopeus on ollut noin 13–17 prosenttiyksikköä. Vuoden 2013 kehitys on ollut nousujohteinen ja positiivinen, melkein 30 prosenttiyksikköä. Vuoden 2014

kehitys on melkein kaksinkertaistunut vuoteen 2013 verrattuna. Kehitys oli positiivinen, 53 prosenttiyksikköä. Tästä on kuitenkin tultu nopeasti alas, sillä vuoden 2015 kehitys oli vain 26 prosenttiyksikköä. Vuosi 2016 oli taas parempi, sillä kehitys oli jopa noin 41 prosenttiyksikköä. Vuoden 2016 lopussa Donald Trump valittiin Yhdysvaltojen presidentiksi. Tällä on ollut positiivinen vaikutus loppuvuoden 2016 kehitysnopeuteen, sillä se nosti ainakin lääkeyhtiöiden osakekursseja loppuvuodesta 2016. Vuodet 2017 ja 2018 olivat selkeästi vaikeampia, sillä kehitys oli vuonna 2017 vain 18 prosenttiyksikköä ja vuonna 2018 se oli negatiivinen -3 prosenttiyksikköä. Vuonna 2017 Donald Trump astui virkaan Yhdysvalloissa, minkä seurauksena Trump laski veroja ja loi kansainvälisiin kauppasopimuksiin epävarmuuksia. Vuonna 2018 Yhdysvallat asettivat Venäjälle pakotteita ja aloittivat kauppasodan Kiinan kanssa. Vuosi 2019 oli paras yllä olevista vuosista. Kehitys oli positiivista, jopa noin 105 prosenttiyksikköä.

Kuvion 11 perusteella parhaiten tarkasteluaikavälillä 2010–2020 on kehittynyt Handelsbanken USA Indeksi -rahasto, heikoiten on kehittynyt Handelsbanken Eurooppa Indeksi -rahasto.

5.6 Kansallisten ja kansainvälisten tapahtumien vaikutusten analysointi

Vuonna 2010 suurimpia tapahtumia maailmalla olivat jalkapallon MM-kilpailut ja Euroopassa alkanut eurokriisi. Näillä tapahtumilla oli vaikutuksia Handelsbanken Eurooppa Indeksi -rahastoon ja Nordnet Indexfond Sverige -rahastoon, joissa indeksit reagoivat aluksi maltillisesti, mutta vuoden 2010 loppupuolella indekseissä on havaittavissa noin 20 prosenttiyksikköä kasvua. Nordnet Indeksirahasto Suomen ja Handelsbanken USA Indeksi -rahastoon tapahtuman vaikutuksia ei voida varmentaa, sillä tietoja vuodesta 2010 ei ole saatavilla. Euroopan lentoliikenne koki pahan takaiskun vuonna 2010 Islannin tulivuorenpurkauksen johdosta. Tämä tapahtuman vaikutukset näkyivät Handelsbanken Eurooppa Indeksi -rahaston kehityksessä. Muihin rahastoihin tällä tapahtumalla ei ollut havaittavissa vaikutusta. Vuonna 2010 Ruotsissa

alettiin rakentamaan ydinvoimaa. Tällä oli vaikutusta Nordnet Indexfond Sverige -rahastoon, mutta kuitenkin muihin rahastoihin tällä ei ollut huomattavissa vaikutusta. Joulukuussa 2010 Ruotsissa tapahtui maan ensimmäinen terrori-isku. Tämä loi epävarmuutta ja oli yksi terrori-iskujen aikakauden ensimmäisiä tapahtumia Euroopassa. Terrori-iskut lisääntyivät vuosina 2010–2020. Isoja terrori-iskuja on ollut esimerkiksi Norjassa 2011, Pariisissa 2015, Brysselissä ja Nizzassa 2016 ja Manchesterissä 2017 (Kokkonen 2017). Epävarmuus ja turvallisuuden puute oletettavasti vaikuttavat yhteisesti rahastojen kehityksiin.

Vuosille 2011 ja 2012 tutkimusaineistosta ei ollut löydettävissä mitään merkittäviä tapahtumia, mitkä selittäisivät näiden vuosien osalta muutoksia indeksien kehityksissä.

Vuonna 2013 Ukrainan kriisin takia Yhdysvallat ja Euroopan Unioni määräsivät pakotteita Venäjälle. Lisäksi Malesialaisyhtiön lentokone ammuttiin alas, minkä johdosta pakotteita tiukennettiin entisestään. Näiden pakotteiden vaikutus Suomeen oli pieni, mutta sen sijaan Venäjän vastaus pakotteisiin vaikutti Suomen vientituloihin ja talouteen. Lisäksi syyskuussa 2013 Nokia myi kännykkätoimintansa Microsoftille 5,4 miljardilla. Näiden tapahtumien vaikutuksia ei voida osoittaa Nordnet Indeksirahasto Suomen osalta, mutta Handelsbanken USA Indeksirahaston vuoden 2013 kehityksessä on tapahtunut maltillinen lasku. Handelsbanken Eurooppa Indeksirahaston ja Nordnet Indexfond Sverige rahaston kehitys on ollut vuonna 2013 nousujohteista, joten näillä tapahtumilla ei ole ollut vaikutusta näiden rahastojen kehityksiin.

Vuonna 2014 euroalueen talouskasvu pysyi maltillisena vuoden 2010 finanssikriisin jälkeen. Tutkimusaineiston perusteella joulukuussa 2014 Ruotsin hallitus kaatui, joka loi epävarmuutta ja näkyi Nordnet Indexfond Sverige rahaston kehityksessä -8 prosenttiyksikön laskulla. Myös Nordnet Indeksirahasto Suomen kehityksessä on havaittavissa pieni -5 prosenttiyksikön lasku. Lisäksi joulukuussa silloinen Yhdysvaltojen presidentti Barack Obama palautti diplomaattisuhteet Kuubaan, joka vaikutti Handelsbanken USA Indeksirahastoon positiivisesti +3 prosenttiyksikköä. Handelsbanken Eurooppa Indeksirahaston kehityksen laskuun ei ollut löydettävissä tutkimusaineistosta mitään merkittävää

tapahtumaa. Handelsbanken USA Indeksi -rahaston kasvu pysähtyi ja kääntyi laskuun vuonna 2014. Muut rahastot pysyivät maltillisesti +15–20 prosenttiyksikön kasvuvauhdissa kuvion 11 mukaisesti.

Vuonna 2015 huhtikuussa Suomen suurin yritysosto näki päivänvalon. Nokia osti Alcatel Lucentin. Tämä vaikutti positiivisesti Indeksirahasto Suomen kehitykseen. Tällä tapahtumalla ei ollut tutkimusaineiston perusteella vaikutusta muihin tarkasteltaviin rahastoihin. Marraskuussa tapahtui terrori-isku Pariisin keskustassa, jossa 129 ihmistä kuoli ja 352 haavoittui. Tämä vaikutti erityisesti Handelsbanken Eurooppa -rahaston kehitykseen maltillisesti. Muihin rahastoihin tällä tapahtumalla ei ollut havaittavissa vaikutusta tutkimusaineiston perusteella. Vuoden 2015 kasvunopeus rahastoissa on jäänyt maltilliseksi. Ainoastaan Handelsbanken USA Indeksi -rahaston kasvu on ollut nousujohteista. Muissa rahastoissa kasvua ei ole tapahtunut.

Vuosi 2016 oli Donald Trumpin voiton takia positiivinen indeksirahastoille Yhdysvalloissa. Trumpin voitto nosti lääkeyhtiöiden kurssuja ja tuki maailmantalouden kasvua nostamalla osakekursseja verouudistuksen avulla jopa kahdeksi vuodeksi. Trumpin voitto presidentin vaaleissa ei vaikuttanut merkittävästi tarkasteltavissa rahastoissa. Vuoden 2016 rahaston kehitys oli maltillista. Vuonna 2016 Indeksirahasto Suomen kehitys oli noin +18 prosenttiyksikköä, Indexfond Sverige rahaston kehitys oli vain noin +8 prosenttiyksikköä, Handelsbanken Eurooppa rahaston kehitys oli vain +2,3 prosenttiyksikköä ja Handelsbanken USA rahaston kehitys oli noin +38 prosenttiyksikköä. Rahastojen kasvunopeus on ollut maltillista ja kääntynyt osaltaan laskuun kuvion 11 mukaan.

Tammikuussa 2017 tutkimusaineistojen perusteella todettiin, että osakekurssit nousivat Donald Trumpin noustua valtaan Yhdysvalloissa. Tämä vaikuttanut tutkitusti kaikkiin rahastoihin positiivisesti. Kaikkien neljän rahastojen kehitykset nousivat lähes +30 prosenttiyksikköä tammikuussa 2017. Vuoden 2017 elokuussa Yhdysvaltojen ja Pohjois-Korean välinen sanasota heilutti ja hermostutti markkinoita ja pörssiä. Nordnet Indeksirahasto Suomi, Nordnet Indexfond Sverige ja Handelsbanken USA Indeksi rahastojen kehityksissä

havaittiin 1–2 prosenttiyksikön lasku. Handelsbanken Eurooppa Indeksi rahastossa havaittiin 2–3 prosenttiyksikön nousu, joten tällä tapahtuneella ei ollut vaikutusta Handelsbanken Eurooppa Indeksi -rahastoon. Vuoden 2017 rahastojen kasvunopeus on kääntynyt laskuun kuvion 11 mukaisesti.

Vuosi 2018 on ollut täynnä erilaisia rahastojen kehityksiin vaikuttavia tapahtumia. Kansainvälisesti kaikkiin rahastoihin vaikuttavia tekijöitä olivat Venäjän poliittinen epävakaus, Yhdysvaltojen asettamat pakotteet Venäjää vastaan ja Yhdysvaltojen ja Kiinan välinen kauppasota. Lokakuun loppupuolella vuonna 2018 uutisoitiin Amazonin ja Alphabetin kurssien notkahtaneen, mikä vaikutti vain Handelsbanken USA Indeksi -rahastoon, koska Handelsbanken USA Indeksi -rahasto omistaa Amazonin ja Alphabetin osakkeita. Vuosi 2018 oli kuvion 11 perusteella kaikissa rahastoissa vaikea, sillä kehitys kaikissa rahastoissa jäi nollan alapuolelle miinukselle.

Vuoden 2019 alku näyttäytyi kaikissa rahastoissa samanlaiselta. Rahastoissa on havaittavissa pieni -20 prosenttiyksikön lasku alku vuodesta, jonka jälkeen ne nousivat nopeasti takaisin siihen, mistä laskivat. Tutkimusaineiston perusteella vuonna 2019 eurooppalaiset osakkeet ovat olleet houkuttelevampia kuin USA:n osakkeet. Tämä on osaltaan vaikuttanut siihen, että Handelsbanken Eurooppa Indeksi -rahaston ja pohjoismaiden Nordnet Indeksirahasto Suomi ja Nordnet Indexfond Sverige -rahastojen kehityksiin. Nämä rahastot ovat kehittyneet vuoden 2019 loppupuolella paremmin kuin Handelsbanken USA Indeksi -rahasto.

Yhteisenä rahastojen kehitykseen vaikuttavana esimerkkinä toimii tämä vuoden 2019 lopulla alkanut covid-19-pandemia. Tutkittavien rahastojen kehitykset ovat suurin piirtein samanlaiset vuoden 2019 lopusta vuoden 2020 alkuun. Vuonna 2019 joulukuussa Kiinassa todettiin keuhkokuumeetapauksia, joiden aiheuttajaksi varmistui uusi tuntematon koronavirus, jota kutsutaan nimellä COVID-19. Suomessa on todettu 19.10.2020 13 555 covid-19 -tartuntaa ja 351 covid-19:n aiheuttamaa kuolemaa. (THL 2020.) Maailmassa covid-19 -tartunnan on saanut yli 39 000 000 ihmistä ja siihen on kuollut 1 111 998 ihmistä (WHO 2020). Covid-19-pandemian alkuvaiheessa monet maat ottivat käyttöön maan sulkemisen

hidastaakseen viruksen leviämistä. Yleiset väestörajoitukset, kuten käskyt kotiin jäämisestä, etätyöskentelystä, kauppojen aukiolojen rajoituksista ja rajojen kiinni laittamisesta, ovat yhteiskunnallisten vaikutusten takia olleet välttämättömiä. (Alwan, Burgess, Ashworth, Beale, Bhadelia & Bogaert 2020.)

Covid-19 ja sen aiheuttamat rajoitustoimet ovat vaikuttaneet talouteen ja osakekursseihin suuresti. Vaikutus indekseihin on huomattavissa kaikkien tarkasteltavien rahastojen kehitystaulukoissa. Alkoholin kulutus on vähentynyt huomattavasti, työntekijöitä on lomautettu eri aloilla, sairaanhoitopiireissä hoitoon pääseminen on viivästynyt ja ravintoloita on jouduttu sulkemaan. (THL 2020.) Maailmantalous on kärsinyt suuresti covid-19-pandemian leviämisen estämisen myötä erilaisten rajoitustoimien takia (Valtiovarainministeriö 2020). Covid-19 on sulkenut julkisia paikkoja, kaupunkia ja maita. Covid-19 sulkiessa maat ei ulkomainen työvoima pääse tekemään töitä, matkailu kielletään, turistit eivät tuo tuottoja kohdemaahan ja isot tapahtumat perutaan eri maissa.

5.7 Tulevaisuudennäkymät

Tulevaisuudennäkymät sijoitusmaailmassa näyttävät mielenkiintoisilta. Wahlroosin mukaan jatkossa sijoittamisessa joudutaan ottamaan tulevaisuuden uhat ja mahdollisuudet huomioon aikahorisonttimme pidentyessä. Teknologinen kehitys on tehnyt sijoittamisesta vaikeampaa. (Hämäläinen & Oksaharju 2016, 12.)

Covid-19-pandemian takia teknologia-ala on menestynyt hyvin etätyöskentelyn ja etäopiskelun avulla (Ellilä 2020). Myös ilmastonmuutos on yhä enemmän mukana keskusteluissa ja ohjaa ihmisten valintoja. Merrill Lynchin (2020) raportin mukaan seuraavan kymmenen vuoden megatrendit tulevat muokkaamaan globaalia taloutta. Nämä kymmenen megatrendiä ovat (Merill Lynch, 2020):

- globalisaation huippu
- taantuma
- elvytyksen epäonnistuminen
- demograafiset trendit

- ilmastonmuutos
- automaatio ja robotit
- splinternet
- moraalinen kapitalismi
- smart-tuotteet kaikkialla
- avaruus.

Myös keskiluokkaisten ihmisten tulotasojen odotetaan kasvavan, eritoten Aasiassa väestö ei ole enää niin köyhää. Kuitenkin miljoonat ihmiset joutuvat silti kohtaamaan nälkää, köyhyyttä, kodittomuutta, epäpuhdasta vettä ja puutteellista terveydenhoitoa. Yhdysvaltojen ja Kiinan välinen kauppakiista todennäköisesti muuttuu kilpailuksi teknisestä valta-arvosta. ”Se, joka on teknologian johtaja seuraavien 10 vuoden aikana, johtaa todennäköisesti maailmantaloutta” (Hyzy 2020). Tulevan vuosikymmenen potentiaalisia menestyjiä ovat puhdas energia, sähköinen kaupankäynti, terveydenhuolto, teknologia ja paikalliset yrittäjät. Alat, joissa saattaa tulla vaikeuksia tulevaisuudessa ovat fossiiliset polttoaineet, joukkovelkakirjat ja tiili- ja laastimyyjät. (Lynch 2020.)

Pörssisäätiön toimitusjohtaja Sari Lounasmeri on todennut Tiina Ellilän (2020) artikkelissa, että vastuullisuudesta tulee uusi trendi osakerahastosijoittajien piireissä. Vastuullisuudella tarkoitetaan sitä, että yhtiöissä on kiinnitetty huomiota ympäristöön ja työolosuhteisiin. Vaikka vuonna 2020 covid-19-pandemia on vaikuttanut moniin osakkeisiin, ovat vastuulliset rahastot pärjänneet hyvin. Vastuullisuus on ennen ollut rahastolle plussaa, nyt se alkaa olemaan valtavirtaa. (Ellilä 2020.)

Nordnet Indeksirahasto Suomessa Nesteen osuus on 10,1 % kuvion 2 mukaan. Miten käy Neste Oy:lle ja Suomen Indeksirahaston kehitykselle, kun fossiiliset polttoaineet eivät ole enää suositeltavia? Ilmastonmuutoksen myötä fossiiliset polttoaineet eivät ole enää suosiossa eikä niitä kohta tulisi enää käyttää päästöjen takia. Neste Oy kuitenkin käyttää jo hyödyksi uusiutuvia tuotteita ja vähentää päästöjä, joten he ovat ottaneet järeät aseet käyttöön ilmastonmuutosta vastaan muuttamalla tuotteitaan ilmastoystävällisimmäksi.

6 Yhteenveto ja johtopäätökset

Tässä kappaleessa käydään läpi tutkimuksen johtopäätökset, pohditaan opinnäytetyön työntekemistä ja lopputulosta, käydään läpi tutkimuksen luotettavuutta ja eettisyyttä ja esitellään jatkotutkimuskohteita.

6.1 Johtopäätökset

Opinnäytetyön aihealueesta on tehty paljon tutkimuksia. Tämä työ eroaa muista tutkimuksista monella eri tavalla. Esimerkiksi tässä tutkimuksessa rahastoja on tutkittu kymmenen vuoden ajanjaksolta, kun aikaisemmissa tutkimuksissa ajanjakso on ollut maksimissaan viisi vuotta. Aikaisemmissa tutkimuksissa, joita tarkastelin, on tutkittu hedge-rahastoja, kun taas tässä työssä tutkittiin indeksirahastoja. Tämän tutkimuksen aineistona olivat uutiset, artikkelit ja erilaiset tiedotteet eri tapahtumista maailmalta. Muissa tarkastelemissani töissä ei käytetty lähdemateriaalina uutisia maailman tapahtumista.

Tutkimuksessa käytiin läpi neljä erilaista indeksirahastoa, jotka toimivat osittain samoilla alueilla, kuitenkin suurimmaksi osaksi eri alueilla. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää miten tutkittavat rahastot ovat kehittyneet vuosina 2010–2020 ja miten kansalliset ja kansainväliset tapahtumat ovat vaikuttaneet rahastojen kehitykseen. Tutkimus toteutettiin tutkimalla indeksirahastojen kehityksestä kertovia kuvioita, etsimällä tietoa eri lähteistä eri ajankohdilta ja pohtimalla ajankohtien vaikutusta indeksirahastojen kehitykseen. Opinnäytetyössä käytetyt tiedot kerättiin eri uutissivustojen sivuilta, tutkimuksista ja artikkeleista.

Tutkimuksessa saadut tulokset olivat suuntaa antavia. Tutkimuksessa selvisi, että isot yrityskaupat vaikuttavat indeksien kehitykseen osakekurssien kehityksen kautta. Eri maiden presidenttien kansainväliset suhteet vaikuttavat maiden keskinäisiin suhteisiin ja talouksiin. Terrori-iskut, viruspandemiat ja muut kansalliset ja kansainväliset kriisit vaikuttavat ihmisten käyttäytymiseen.

6.2 Pohdinta

Kiinnostus sijoitusmaailmaa kohtaan ja erityisesti rahastosijoittamista kohtaan sai minut tekemään opinnäytetyön indeksirahastojen kehityksestä. Aihealue oli haastava, mutta koin sen erittäin ajankohtaiseksi covid-19-pandemian takia ja hyödylliseksi itselleni tulevaisuutta ajatellen. Toteutuneen tutkimuksen avulla ymmärrän paremmin sijoittamisen maailmaa ja myös sitä, miten erilaiset tapahtumat mahdollisesti vaikuttavat osakekursseihin. Tutkimuksen myötä oivalsin myös sen, että sijoitusmaailma on kovin hektinen ja epävarma. Tutkimus onnistui omasta mielestäni hyvin, siitä tuli laajempi ja laadukkaampi, mitä aluksi kuvittelin. Myös rahastojen valinta tähän tutkimukseen oli onnistunut. Rahastoissa oli tarpeeksi paljon eri toimialojen ja yritysten osakkeita. Tutkimuksesta löytyi paljon tapahtumia, jotka vaikuttivat samaan aikaan kaikkiin rahastoihin, ja tapahtumia, joilla oli vaikutusta vain yhteen rahastoon. Tarkasteltava ajanjakso oli haastava, sillä kaikista rahastoista ei löytynyt tietoa vuosien 2010–2011 kehityksestä.

Tämä tutkimus koostui teoria- ja tutkimusosuudesta. Työn teoriaosuudesta tuli laaja, jotta sijoittamisesta tietämätön saisi kattavan tiedon sijoittamisen perusteista. Työn teoriaosuudella pyrittiin tuomaan käsitys siitä, mitä sijoittaminen on ja miksi sijoitetaan erilaisiin sijoituskohteisiin. Tutkimusosion tavoitteena oli selvittää tutkittavien rahastojen sisältö, miten rahastojen omaisuus on jakautunut eri yhtiöittäin ja mitkä syyt ovat vaikuttaneet rahastojen kehitykseen. Erilaisilla kirjallisuuslähteillä pyrittiin tuomaan paljon teoriaa tutkimusosuuden pohjaksi. Tutkimusosiossa käytettiin paljon erilaisia internet-lähteitä, artikkeleita ja uutisia. Tutkimusosuudessa pyrittiin käyttämään laajasti kansainvälisiä lähteitä. Tutkimuksen tulokset perustuvat tutkimuksessa läpi käytyihin indekseihin vaikuttaviin tapahtumiin. Tuloksissa on analysoitu rahastojen kehitykset viitaten kasvukehityksiin sekä kansallisiin ja kansainvälisiin tapahtumiin.

Tutkimus oli pitkä ja aikaa vievä projekti. Helpointa ja mielenkiintoista työn tekemisessä oli teorian kirjoittaminen. Tietoa sijoittamisen perusteista löytyi paljon. Vaikeinta työssä oli etsiä tapahtumia ja uutisia kansainvälisistä lähteistä. Aikatauluissa pysyminen oli hankalaa, sillä työn, koulun ja muun elämän sovittaminen yhteen oli haastavaa. Työn alussa teoriaosuuden tekemistä ja kirjallisuuslähteiden etsimistä hidasti covid-19-pandemia, joka sulki kirjastot. Tämä tutkimus on opettanut ajankäyttöä, epämukavuusalueelta poistumista ja toimimaan paremmin itsenäisemmin. Jos olisin voinut tehdä jotain toisin, olisin valinnut helpomman aiheen. Kun aloin tekemään tutkimusosiota, työstä tuli haastavampi kuin osasin odottaa. Kuitenkin olen tyytyväinen, sillä onnistuin omissa tavoitteissani, joita olivat tiedon ja ymmärryksen parantaminen tutkittavasta aiheesta. Sisäistän sijoittamisen perusteita, tapoja ja tuottomahdollisuuksia paremmin.

6.3 Luotettavuus ja eettisyys

Hyvän tutkimuksen tekemisessä edellytetään noudatettavan hyvää tieteellistä käytäntöä. Tutkimusaiheen valinta on jo eettinen ratkaisu. Eettisiä ongelmia aiheuttavat usein tiedonhankintatavat. (Hirsjärvi ym. 2009, 23–27.) Tässä tutkimuksessa noudatetaan hyvää tieteellistä käytäntöä (HTK), jonka on ohjeistanut Tutkimuseettinen neuvottelukunta TENK. Hyvää tieteellistä käytäntöä noudattaen tässä työssä noudatetaan rehellisyyttä, huolellisuutta ja tarkkuutta tutkimustyötä tehdessä. Tässä työssä sovelletaan tieteellisen tutkimuksen kriteerien mukaisia ja eettisesti kestäviä tiedonhankintamenetelmiä. (Tutkimuseettinen neuvottelulautakunta 2012.)

Työn luotettavuuteen vaikuttavat lähteiden luotettavuus. Kirjallisuutta valittaessa on hyvä käyttää harkintaa eli lähdekritiikkiä. Työn tekijän on pyrittävä lähdekriittisyyteen, kun hän valitsee ja tulkitsee lähteitä. Lähteitä valittaessa on hyvä käydä seuraavat kohdat läpi (Hirsjärvi ym. 2009, 113–114.):

Kirjoittajan tunnettuus ja arvostettavuus

Lähteen ikä ja lähdetiedon alkuperä

Lähteen uskottavuus, arvovalta ja vastuu.

Totuudellisuus ja puolueettomuus.

Tämän työn luotettavuus käy myös ilmi siitä, että työssä tutkitaan mitä on luvattu tutkia. Tätä tutkimusta lukiessa lukija voi luottaa lähteiden ja teoria-aineistojen olevan luotettavia ja oikeellisia.

Tässä tutkimuksessa pyritään välttämään virheitä, mutta silti on mahdollista, että tutkimuksen luotettavuus ja pätevyys vaihtelevat. Laadullisessa tutkimuksessa tutkimuksen luotettavuutta parannetaan tutkijan tarkalla selityksellä siitä, miten tutkimus on toteutettu. Tarkkuudella tarkoitetaan tutkimuksen eri vaiheiden tarkkaa avaamista. Tarkkuutta vaaditaan myös tutkimustuloksien tulkinnassa. Millä perusteella on päästy juuri näihin tulkintoihin, ja mille tutkija perustaa nämä tulkinnat? Tässä tutkimuksessa vältetään plagiointia ja vilppiä niiden kaikissa muodoissa. Plagioimisella tarkoitetaan varkautta, joka ilmenee toisen tekijän ideoiden, tutkimustulosten ja sanojen esittämistä ominaan (Hirsjärvi ym. 2009, 122, 233.)

Lisäksi tässä tutkimuksessa huomioidaan tietosuojaan liittyvät velvoitteet. Tutkimuksessa ei käsitellä henkilökohtaisia tietoja tai salaisia tietoja, joten ei tarvita erikseen lupia tietojen käyttämiseen. Kaikki tiedot ovat julkisia ja yleisesti ihmisten saatavilla. Tässä opinnäytetyössä käsitellään useista lähteistä otettuja tietoja ja viitataan oikein ja asianmukaisesti aineiston lähteeseen. Lisäksi kunnioitetaan lähdeaineistojen tekijöiden näkemyksiä ja annetaan heidän edustaa omia ajatuksiaan ja töitään muokkaamatta niitä omilla mielipiteillä.

6.4 Jatkotutkimuskohteita

Tätä opinnäytetyön aihetta voi syventää tutkimalla muita suuria maanosia ja maita, kuten Aasiaa, Etelä-Amerikkaa, Kiinaa ja Venäjää. Moni yhtiö, esimerkiksi Suomesta, teettää tuotteensa Kiinassa, sillä siellä on suuret raaka-ainemarkkinat. Myös Venäjän vientituotteet maakaasu ja öljy ovat tärkeitä muille maille.

Esimerkiksi Aamulehden uutinen (2017) Pohjois-Korean ja Yhdysvaltojen sanasodasta kertoo siitä, että Yhdysvaltojen ja Pohjois-Korean väliset tapahtumat vaikuttavat Aasiaan ja näiden tapahtumien johdosta Aasiassa osakekurssit ovat lähteneet laskuun. Tästä huomataan, että erilaisten maiden väliset jännitteet vaikuttavat muuallekin kauaskantoisesti. Myös Japanin ja Venäjän välit ovat olleet kiristyneet Ukrainan kriisin takia. Tästä syystä Japani on asettanut pakotteita ja välillä tiukentanut niitä. Esimerkki pakotteista on venäläispankkien arvopapereiden laskentakielto Japanissa. (Töyrylä 2014.)

Ihmisten sijoituskäyttäytyminen ja siihen syventyminen ovat yksi mielenkiintoinen jatkotutkimuskohde, sillä Jason Zweigin (2003, 243) mukaan psykologit ovat osoittaneet, että ihmisillä on synnynnäinen taipumus uskoa, että pitkän aikavälin tapahtumat voidaan ennustaa jo lyhyen aikavälin lopputuloksista.

Lähteet

- Aaltola, J., Collin, K., Eskola, J., Heikkinen, L.T., Herkama, S., Hänninen, V., Immonen, K., Kiviniemi, K., Laajalahti, A., Laine, T., Lilja, N., Metsämuuronen, J., Moilanen, P., Niikko, A., Paloniemi, S., Rajala, R., Räihä, P., Suoranta, J. & Valli, R. 2018. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Jyväskylä: PS-kustannus. Ellis Library. <https://www.ellibslibrary.com/book/978-952-451-825-3> 30.8.2020.
- Aamulehti. 2017. Pohjois-Korean ja Trumpin sanasota heiluttaa markkinoita – ”Pitää pikkuisen enemmän olla varpaillaan”. Sanoma Media Kustannus Oy. <https://www.aamulehti.fi/a/200321688>. 12.9.2020.
- Aamulehti. 2017. Osakekurssit nousivat ja dollari laski Trumpin astuttua virkaan. Sanoma Media Kustannus Oy. <https://www.aamulehti.fi/a/24220466>. 3.10.2020.
- Alma Talent. 2020. Tunnuslukuopas. Alma Media Oyj. <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/porssitunnusluvut/osinkotuotto-prosenti>. 21.7.2020
- Alwan, N., Burgess, R., Ashworth, S., Beale, R., Bhadelia, N., Bogaert, D. 2020. Scientific consensus on the COVID-19 pandemic: We need to act now. The Lancet. Elsevier Inc. [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(20\)32153-X/fulltext#coronavirus-linkback-header](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(20)32153-X/fulltext#coronavirus-linkback-header). 19.10.2020
- Amadeo, K. 2020. What is Obamacare? U.S. Economy. The Balance. <https://www.thebalance.com/what-is-obamacare-the-aca-and-what-you-need-to-know-3306065>. 20.10.2020.
- Aunila, S. & Jegorow, S. Tulivuoren purkaus lamautti lentoliikenteen 2010. YLE. <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2010/04/16/tulivuorenpurkaus-lamautti-lentoliikenteen-2010>. 20.11.2020
- Autio, A. 2015. Hedge-rahastojen toiminta ja menestyminen Suomessa 2011-2014. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Liiketalouden koulutusohjelma. Opinnäytetyö. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/93441/Autio_Alana.pdf?sequence=1&isAllowed=y. 23.7.2020.
- Baker, P. 2014. U.S. to restore full relations with Cuba, erasing a last trace of cold war hostility. The New York Times Company. <https://www.nytimes.com/2014/12/18/world/americas/us-cuba-relations.html>. 20.11.2020
- Barber, B. & Odean, T. 2013. The Behaviour of Individual Investors. Elsevier B.V. <https://faculty.haas.berkeley.edu/odean/Papers%20current%20versions/behavior%20of%20individual%20investors.pdf>. 12.9.2020
- Eduskunta. 2020. Brexit – tietopaketti. Eduskunta. <https://www.eduskunta.fi/FI/naineduskuntatoimii/kirjasto/aineistot/eu/brexit/Sivut/default.aspx>. 1.10.2020.
- Ellilä, T. 2020. Sijoittamisessa näkyy yllättäen erityinen trendi: ”Siitä alkaa tulla valtavirta” – Kokeneet sijoittajat kertovat, mistä rahastosijoittajan on hyvä tietää ja antavat myös arvokkaan neuvon. Aamulehti. <https://www.aamulehti.fi/a/265de208-9abc-4860-9e1d-14c7e5538222>. 26.10.2020.

- Ellis, C. 2001. Wall Street's Wisest Man. Money. <https://jasonzweig.com/wp-content/uploads/2016/09/6.01Ellis.pdf>. 30.9.2020.
- Blaxter, L., Hughes, C. & Tight, M. 1996. How to research. Buckingham: Open University Press.
- Erkko, A. 2010. Osakekurssit laskussa USA:n kaupankäynnissä. Kauppalehti. <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/osakekurssit-laskussa-usan-kaupankaynnissa/db653a0b-bd5c-3713-b67d-2867e55bdb89>. 6.10.2020.
- Eronen, E. 2016. Terrori-iskut horjuttavat myös talousluottamusta Euroopassa. Taloussanomat. <https://www.is.fi/taloussanomat/art-2000001907129.html>. 15.10.2020.
- Eskola, H. 2015. Analyytikko: Sijoittajat pelkäävät Alcatel-kauppaa. Kauppalehti. Alma Media Oy. <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/analyytikko-sijoittajat-pelkaavat-alcatel-kauppaa/9a5dd6c1-cb36-3819-812b-282d8f8a3938>. 26.10.2020.
- Fontinelle, E. 2020. 4 Basic things to know about bonds. Investopedia. <https://www.investopedia.com/articles/bonds/08/bond-market-basics.asp>. 29.9.2020.
- Globalis. 2018. Sverige. Stockholm: FN-sambandet. <https://www.globalis.se/Laender/sverige>. 15.10.2020.
- Graham, B. & Zweig, J. 1973, 2003. The Intelligent Investor. New York: HarperCollins Publishers.
- Greus, D. 2016. Sijoittaminen pörssiosakkeisiin. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Liiketalouden koulutusohjelma. Opinnäytetyö. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/113247/Disa_Greus.pdf?sequence=1&isAllowed=y. 13.7.2020.
- Gustaffson, J. 2017. Perä jää! Suomi ei pysy Ruotsin kasvuvauhdissa. TEMatiikkaa-blogi. Työ- ja elinkeinoministeriö. <https://tem.fi/blogi/-/blogs/suomi-r>. 9.10.2020.
- Heikinheimo, H. 2018. 10 vuoden säästämisellä 40 vuoden säästöt. Investment Intelligence Oy. <https://www.sijoittaja.fi/53597/korkoa-korolle/>. 13.7.2020.
- Heikkilä, T. 2018. Neljä megatrendiä, joista sijoittajan kannattaa olla tietoinen. Investment Intelligence Oy. <https://www.sijoittaja.fi/110331/nelja-megatrendia-joista-sijoittajan-kannattaa-olla-tietoinen/>. 24.9.2020.
- Heikkinen, S. 2020. Talouspolitiikan koronatesti. Taloutta ja historiaa. 20.03.2020 <https://blogs.helsinki.fi/talouttajahistoriaa/2020/03/20/talouspolitiikan-koronatesti/>. 25.10.2020.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.
- Huhtala, I. 2020. Tammikuuilmiö Pohjoismaiden osakemarkkinoilla. Itä-Suomen Yliopisto. Pro gradu. https://epublications.uef.fi/pub/urn_nbn_fi_uef-20200571/urn_nbn_fi_uef-20200571.pdf. 24.11.2020
- Hurmerinta, M. 2016. Trumpin voitto nostaa lääkeyhtiöiden kursseja. Talouselämä. Alma Media Oyj. <https://www.talouselama.fi/uutiset/trumpin-voitto-nostaa-laakeyhtioiden-kursseja/7fff474e-943b-3a9f-bc7e-8b91f9e07b66>. 7.10.2020.
- Hämäläinen, K, Oksaharju, J. ja Walker, R. 2019. Näin löydät tulevaisuuden tähdet. Helsinki. Oksaharju Capital Oy. Hansaprint Oy.

- Hämäläinen, K., Oksaharju, J. ja Walker, R. 2018. Arvoguru näin löydät halvimmat osakkeet. Helsinki. Oksaharju Capital Oy. Hansaprint Oy
- Hämäläinen, K. & Oksaharju, J. 2016. Sijoita kuin guru. Vantaa: Hansaprint Oy
- Hämäläinen, K. Pörssisäätiö. 2014. Sijoittaminen-opas utelaille. Helsinki: Pörssisäätiö.
- Häyrynen, J., Collin, J. & Kuparinen, J. 2020. Pääomamarkkinat. Valtiovarainministeriö. <https://vm.fi/rahoitusmarkkinat/paaomamarkkinat>. 26.8.2020.
- Järvenpää, A. 2018. Amazonin ja Googlen tulokatsaukset eivät riittäneet, kurssit rajussa laskussa perjantaina. Aamulehti. Sanoma Media Kustannus Oy. <https://www.aamulehti.fi/a/201273855>. 6.10.2020
- Kalmi, R. 2012. Näistä syistä Ruotsi on nyt Euroopan kultapossula. Taloussanomat. <https://www.is.fi/taloussanomat/art-2000001743813.html>. 9.10.2020.
- Karelia-ammattikorkeakoulu. 2018. Opinnäytetyön ohjeet. Karelia Ammattikorkeakoulu. https://student.karelia.fi/fi/opinnot/oppari/opinna-tytyo_asiakirjakirjasto/Karelia_opinnaytetyon_ohje.pdf.
- Kokkonen, Y. 2017. Tuhoisimmat terrori-iskut Euroopassa ja muualla maailmalla. YLE. <https://yle.fi/uutiset/3-9783264>. 21.11.2020.
- Koppa, 2020. Tutkimusmenetelmät ja tutkimusaineistot. Jyväskylän yliopisto. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/kirjasto/kirjastotuutori/aihehaku-tutkimusprosessissa/menetelmatietoa-ja-palveluja>. 13.7.2020.
- Korhonen, A. 2015. Pörssi: Nokian osake pudonnut reippaasti-pörssi prosentin pakkasella. Kauppalehti. Alma Media Oy. <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/porssi-nokian-osake-pudonnut-reippaasti-porssi-prosentin-pakkasella/a2499de5-ed6c-3f54-9b25-a19851837b94>. 12.9.2020.
- Koskinen, P. 2014. Ukrainan kriisi painoi Wall Streetiä. 26.4.2014. Kauppalehti. Alma Media Oyj. <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/ukrainan-kriisi-painoi-wall-streetia/9fc5cd9-632e-35f0-b2cf-af16038c5838>. 12.9.2020.
- Koskinen, P. 2014. Microsoft ostaa Nokian matkapuhelimet. Kauppalehti. Alma Media Oyj. <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/microsoft-ostaa-nokian-matkapuhelimet/108b9cd2-f568-312a-be2c-2827d6d4870e>. 1.10.2020.
- Lincoln, Y.S. & Guba E.G. 1985. Naturalistic inquiry. Newbury Park: SAGE.
- Löflund, A. 2018. Mitä tunnusluvut kertovat? Pörssisäätiö. <https://www.porssisaatio.fi/blog/2018/08/10/mita-tunnusluvut-kertovat/>. 13.7.2020.
- Marchetti, T. 2020. Passiivisten rahastojen suosio kasvaa – Onko aktiivisten rahastojen aika jo ohi? Mandatum Life. LifeMagazine. <https://www.mandatumlife.fi/life-magazine/2020/passiivisten-rahastojen-suosio-kasvaa--onko-aktiivisten-rahastojen-aika-jo-ohi/>. 29.9.2020.
- Melander, T. 2019. Eurooppalaiset osakkeet houkuttelevat, vaikka maanosan talous on vaikeuksissa- tässä ovat syyt osakkeiden imulle. Kauppalehti. Alma Media Oyj. <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/eurooppalaiset-osakkeet-houkuttelevat-vaikka-maanosan-talous-on-vaikeuksissa-tassa-ovat-syyt-euro-osakkeiden-imulle/559c6ed9-5a70-4775-aec3-6ea01ee95924>. 3.10.2020.

- Merill Lynch. 2020. Are you ready for the 2020s. Bank of America Corporation. <https://www.ml.com/articles/preparing-investments-for-2020.html>. 20.10.2020.
- Mikkonen, H. 2016. Näin USA:n presidentinvaalit vaikuttavat meihin suomalaisiin. Danskebank. <https://danskebank.fi/fi-fi/tietoa-danskebankista/media/Uutishuone/Pages/nain-usan-presidentinvaalit-vaikuttavat-meihin-suomalaisiin.aspx>. 1.10.2020.
- Miller, S., Nies, Y. & Khan, H. 2010. Obama, Medvedev sign arms reduction treaty: "An important milestone for nuclear security." ABC News Internet Ventures. <https://abcnews.go.com/GMA/Politics/obama-medvedev-sign-nuclear-arms-reduction-treaty-replace/story?id=10318006>. 20.11.2020
- Mitchell, O. S., & Utkus, S. P. 2003. The role of company stock in defined contribution plans. In O.S. <https://faculty.haas.berkeley.edu/odean/Papers%20current%20versions/behavior%20of%20individual%20investors.pdf>. 12.9.2020.
- MTV3. 2011. Islannin tuhkakilvi painaa lentoyhtiöiden osakkeiden hintaa. MTV Uutiset. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/islannin-tuhkapilvi-painaa-lentoyhtioiden-osakkeiden-hintaa/2102870>. 20.11.2020
- Mulari, M. 2013. Sijoittaminen yksityishenkilön näkökulmasta. Opas aloittelevalle sijoittajalle. Kemin ammattikorkeakoulu. Liiketalouden koulutusohjelma. Opinnäytetyö. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/67854/Mulari_Mira.pdf?sequence=.1 21.7.2020
- Mulligan, C. 2016. Has Obamacare been good for the economy? Manhattan Institute. <https://media4.manhattan-institute.org/sites/default/files/IB-CM-0616.pdf>. 20.10.2020.
- Mähkä, M. & Keloharju, M. 2018. Neljä kuvaa paljastaa, kuinka paljon ruotsalaiset ovat suomalaisia vauraampia. MustRead. <https://www.mustread.fi/artikkelit/nelja-kuvaa-paljastaa-kuinka-paljon-vauraampia-ruotsalaiset-ovat-kuin-suomalaiset/>. 12.9.2020.
- Naukkarinen, J. 2015. Sijoitusrahasto -opas. Helsinki: Pörssisäätiö.
- Naukkarinen, J. 2017. Osakeopas. Helsinki: Pörssisäätiö
- Nihtinen, R. 2020. Kun Trumpista tuli presidentti, osakekurssit ampaisivat jyrkkään nousuun. " 3.7.2020. Kauppalehti. Alma Media Oyj. <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/kun-trumpista-tuli-presidentti-osakekurssit-ampaisivat-jyrkkaan-nousuun-nyt-wall-streetilla-pohditaan-kuinka-bidenin-valinta-vaikuttaisi-kursseihin/8f24ec2e-8d0c-472d-a975-a26238a3d47a>. 12.9.2020.
- Nordnet. 2020. Nordnet Bank AB. <https://nordnetab.com/about/nordnet-overview/>. 1.6.2020.
- Nordnet. 2020. Rahastot. Nordnet Bank AB. <https://www.nordnet.fi/markkinakatsaus/rahastolistat?sortField=name&sortOrder=asc&fundType=INDEX>.
- Nurminen, J. 2020. Ruotsin väkiluku kasvoi vuosikymmenessä miljoonalla suurin osa kasvusta johtuu maahanmuutosta. YLE. <https://yle.fi/uutiset/3-11219114>. 21.11.2020
- Okkonen, K. 2019. Näin 6000 suomalaista sijoittaa rahojaan juuri nyt-katso summat ja kohteet. Taloussanomat.

- <https://www.is.fi/taloussanomat/oma-raha/art-2000006320472.html>.
29.7.2020.
- Osakesijoittaja. 2020. Osakerahastot. Osakesijoittaja.fi
<https://www.osakesijoittaja.fi/rahastosijoittaminen/sijoitusrahastot/#osakerahastot>. 18.7.2020.
- Osakesijoittaja. 2020. Rahastosijoittaminen. Osakesijoittaja.fi
<https://www.osakesijoittaja.fi/rahastosijoittaminen/>. 18.7.2020.
- Osakesijoittaja. 2014-2020. Sijoitusrahastot ja rahastotyypit-Näin valitset oikean sijoitusrahaston. Osakesijoittaja.fi
<https://www.osakesijoittaja.fi/rahastosijoittaminen/sijoitusrahastot/#osakerahastot>. 14.7.2020
- Pantsu, P. 2015. Alcatel-kauppa on Suomen taloushistorian suurin yritysosto - Nokian kännykät menivät Microsoftille kolmasosalla. YLE.
<https://yle.fi/uutiset/3-7929466>. 1.10.2020.
- Parker, K. & Fry, R. 2020. More than half of U.S. households have some investment in the stock market. Washington: Pew Research Center.
<https://www.pewresearch.org/fact-tank/2020/03/25/more-than-half-of-u-s-households-have-some-investment-in-the-stock-market/>.
15.9.2020.
- Parviainen, J. 2019. PÖRSSIT: Eilisen brexit-intoilu on vaihtunut brexit-hermoiluun -Euroopan pörssit ovat loivassa laskussa. 16.10.2019. Kauppalehti. Alma Media Oyj
<https://www.kauppalehti.fi/uutiset/porssit-eilisen-brexit-intoilu-on-vaihtunut-brexit-hermoiluun-euroopan-porssit-ovat-loivassa-laskussa/93b56bef-df23-4b18-a253-2fa16744f621>. 12.9.2020.
- Peltola, J. 2010. Jalkapallon MM-kisat heijastuvat yhä Euroopan osakekursseihin. Kauppalehti.
<https://www.kauppalehti.fi/uutiset/jalkapallon-mm-kisat-heijastuvat-yha-euroopan-osakekursseihin/d8a6cfc4-cccd-3495-b92b-202ec6b800c3>. 9.10.2020.
- Pitkäranta, A. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä. Jokioinen: e-Oppi Oy. Ellis Library.
<https://www.ellibslibrary.com/book/9789522828019>. 28.7.2020.
- Puusa, A. & Juuti, P. 2020 Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Gaudeamus Oy. Ellis Library.
<https://www.ellibslibrary.com/book/9789523456167>. 24.7.2020.
- Pörssisäätiö. 2020. Miksi kannattaa sijoittaa? Helsinki: Pörssisäätiö.
<https://www.porssisaatio.fi/sijoituskoulu/miksi-kannattaa-sijoittaa/>.
21.7.2020.
- Pörssisäätiö. 2020. Osakesäästäminen. Helsinki: Pörssisäätiö.
<https://www.porssisaatio.fi/osakesaastaminen/dictionary/?letter=0>.
21.7.2020.
- Pörssisäätiö. 2020. Sijoittajan Vero-opas. Helsinki: Pörssisäätiö.
- Pörssisäätiö. 2020. Sijoituskoulu. Helsinki: Pörssisäätiö.
<https://www.porssisaatio.fi/sijoituskoulu/>. 29.7.2020.
- Raeste, J-P. 2019. Saksan ja Ruotsin teollisuustuotanto hiipuu, tarttuuko heikkous kohta Suomeen? Helsingin Sanomat.
<https://www.hs.fi/talous/art-2000006337823.html>. 29.10.2020.
- Rantala, T. 2011. Sijoitusrahastosijoittamisen periaatteet. Case: Handelsbankenin osakerahastojen kehitys 2006-2011. Satakunnan Ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.

- https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/36053/Rantala_Tiia.pdf?sequence=1&isAllowed=y. 11.3.2020.
- Rissanen, A. & Peuhkurinen, T. 2013. Euroopan talouskriisi -tietopaketti. Eduskunta.<https://www.eduskunta.fi/FI/naineduskuntatoimii/kirjasto/aineistot/eu/eu-talouskriisi/Sivut/default.aspx>. 7.10.2020.
- Romel, V. 2016. The PIIGS drive employment growth in the Eurozone. Financial Times. <https://www.ft.com/content/7e1b5c0d-45da-3d79-9ec7e4b293bd5213>. 11.10.2020.
- Rushe, D. 2013. Detroit becomes largest US city to file for bankruptcy in historic 'low point'. The Guardian. <https://www.theguardian.com/world/2013/jul/18/detroit-formally-files-bankruptcy>. 10.11.2020.
- Saad, L. 2019. What percentage of Americans owns stock? Gallup. <https://news.gallup.com/poll/266807/percentage-americans-owns-stock.aspx>. 15.9.2020.
- Saarikoski, S. 2016. Hyvää keskiviikkoa, Trump voitti ja maailma on muuttunut. Helsingin sanomat. <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000002929370.html>. 8.10.2020.
- Saarin, M. 2018. Heikko rupla ja Venäjän poliittinen epävakaus kasvattavat suomalaisyhtiöiden riskejä – yhdeksän yhtiötä, joiden liikevaihdosta ainakin viidennes tulee Venäjältä. Kauppalehti. Alma Media Oyj. <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/heikko-rupla-ja-venajan-poliittinen-epavakaus-kasvattavat-suomalaisyhtioiden-riiskeja-yhdeksan-yhtioiden-liikevaihdosta-ainakin-viidennes-tulee-venajalta/3f5c1139-8fa1-3190-b21c-2ac7cbc7ac79>. 6.10.2020.
- Silanterä, V. 2020. Yrityksen arvonmääritys: case Marimekko. Haaga-Helia Ammattikorkeakoulu.<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/341166/Opinn%C3%A4ytety%C3%B6%20Ville%20Silanter%C3%A4.pdf?sequence=2&isAllowed=y>. 15.11.2020.
- Soine, T. 2012. Suomalaisten hedge-rahastojen menestyminen vuosina 2008-2011. Laurea Ammattikorkeakoulu. Liiketalouden koulutusohjelma. Opinnäytetyö.<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/45962/Suomalaisten%20hedge-rahastojen%20menestyminen%20vuosina%202008-2011.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. 10.3.2020.
- Soisalon-Soininen, J. 2018. Yhdysvaltojen ja Kiinan kauppasota on nyt alkanut, ja kärsijöitä ovat kaikki – ” Suomi on erityisen haavoittuvainen”. Aamulehti. Sanoma Media Kustannus Oy <https://www.aamulehti.fi/a/201058171>. 12.9.2020
- Terveiden ja hyvinvoinninlaitos. 2020. Tilannekatsaus koronaviruksesta. Helsinki: Terveiden ja hyvinvoinninlaitos. <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/koronavirus-covid-19>. 19.10.2020.
- Tilastokeskus. 2020. Käsitteet. Tilastokeskus. <https://www.stat.fi/meta/kas/kovarianssi.html>. 29.11.2020.
- Tuomi, J. & Anneli Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi Oy. <https://www.ellibslibrary.com/book/9789520400118>. 4.4.2020.
- Tuomi, S. & Latvala, E. 2020. Opinnäytetyön ohjaajan käsikirja. Helsingin Yliopisto. <https://guide.student.helsinki.fi/fi/artikkeli/mita-ovat-vilppi-ja-plagiointi>. 13.7.2020.

- Tuomi, S. & Latvala, E. 2020. Opinnäytetyön suunnitelman laatiminen. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. <https://oppimateriaalit.jamk.fi/yamk-kasikirja/opinnaytetyo-prosessina/opinnaytetyon-suunnitelman-laatiminen/>. 13.7.2020.
- Turun Sanomat. 2014. Ruotsin hallitus kaatui-uudet vaalit keväällä. Turun Sanomat Oy. <https://www.ts.fi/uutiset/maailma/707905/Ruotsin+hallitus+kaatui++uudet+vaalit+kevaalla>. 21.11.2020.
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Helsinki: Tutkimuseettinen neuvottelukunta. <https://tenk.fi/fi/ohjeet-ja-aineistot/HTK-ohje-2012>. 1.6.2020.
- Töyrylä, K. 2014. Japanikin tiukensi Venäjä-pakotteitaan. Yle. <https://yle.fi/uutiset/3-7489294>. 6.10.2020.
- Urpelainen, A-K. 2018. Yhdysvaltojen uudet pakotteet saivat Venäjän vapisemaan – Rupla romahti heti ja Kreml syyttää laittomiksi. Taloussanomat. <https://www.talouselama.fi/uutiset/yhdysvaltojen-uudet-pakotteet-saivat-venajan-vapisemaan-rupla-romahti-heti-ja-kreml-syyttaa-laittomiksi/dc515a01-ee3b-3136-92fb-2ab1098bb619>. 3.10.2020.
- Valtiovarainministeriö. 2020. Talous toipuu hitaasti koronaepidemiasta. Helsinki: Valtiovarainministeriö. <https://vm.fi/-/talous-toipuu-hitaasti-koronaepidemiasta>. 19.10.2020.
- Varho, E. 2016. EU:n komissio ajaa voimalla pahamaineisen arvopaperistamisen paluuta-toistuvatko finanssikriisin virheet? Yle. <https://yle.fi/uutiset/3-8955847>. 3.10.2020.
- Vesala, T. 2018. Miksi arvopaperisijoittaminen leimautuu yhä pelailuksi? Kauppalehti. Alma Media Oyj. <https://blog.kauppalehti.fi/saastopankin-taloustuokio/miksi-arvopaperisijoittaminen-leimautuu-yha-pelailuksi>. 8.10.2020.
- Vilkka, H. 2015. Tutki ja Kehitä. Jyväskylä: PS-Kustannus. E-Kirja. Elli Library. <https://www.ellibslibrary.com/book/9789524517560>. 7.4.2020.
- Virta, J. Pörssisäätiö. 2015. Sijoitusrahasto -opas. Helsinki: Pörssisäätiö.
- Virtanen, J. 2016. 10 vinkkiä aloittelevalle sijoittajalle. Yle. <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2016/08/29/10-vinkkia-aloittelevalle-sijoittajalle>. 15.10.2020.
- Wahlroos, B. 2015. Talouden kymmenen tuhoisinta ajatusta. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Otava.
- Wahlroos, B. 2019. Kuinkas tässä näin kävi? Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Otava.
- White House. 2020. Donald J. Trump. The White House. <https://www.whitehouse.gov/people/donald-j-trump/>. 11.10.2020.
- World Health Organization. 2010. What is pandemic? World Health Organization. https://www.who.int/csr/disease/swineflu/frequently_asked_questions/pandemic/en/. 19.10.2020.
- Yle 2010. Ruotsi hyväksyi uudet ydinreaktorit. <https://yle.fi/uutiset/3-6159131>. 20.11.2020.